

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., felévre 6 frt. negyedévre 3 frt. 60 kr., egy hónapra 1 frt.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.
Kiadó tulajdonos:
Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Márczius.

Debreczen, márcz. 12.

A szabadság hónapjának immár közepére értünk; három nap múlva egész Magyarország a szabad eszmék újjászületését, a 48-adi márczius 15-ödike emlékét ünnepli.

És márczius hava kezd hozzáenyhülni a nagy nap hangulatához, hogy a tavaszi zsendülés áramlata mozdítsa meg a röögőt, a levegőt és a vért.

Márczius elejétől csaknem máig zord idő járt; szakadt a hó, fújt a vihar, új télre viradt a világ. És ime most egyszerre a hó rohamosan tűnedezik, patakokká olvadnak tömegei, meg-megered az áldó, termékenyítő eső és a fák rügyei, a fűszálak, a pezsdülő természet összes porcikái érzik a tavasz lehelletét.

De vajjon a mit a természet márcziusban ünnepi hangulattá avat, — az a a megújulásra való vágyakozás megvan-e a magyar nemzetben is, midőn a márcziusi szabadság emlékének hódolni készül?

Különös erre a kérdésre a válasz.

A szabadság ünnepének szentelt hódolat kultusza évről-évre terjed; amennyiben folyvást több és több helyen ünneplik meg márczius 15-ödikét. És mégis — csodálatos ellentétül — a márcziusi ünnepelés egyre méltatlanabb a nagy naphoz, a nagy nap korszakalkotó vívmányaihoz.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Egy kis pesszimizmus.

(Egy meghasonlott kedély bakugrásai)

„Cogito, ergo sum“, vagyok, tehát gondolkodom — mondta a jó Kartezius.

Ha a világ itt megtudott volna állani!

De a világ tovább ment és ma már majdnem megfordította az elvet; vagyok, hogy — tovább gondolkozzam.

Szerencsés ember, a ki még idáig nem jutott. Mert a ki még ezelőtt van, az lehet nyugodt ember, tehát lehet boldog is.

Nos és a ki utána van?

Az tovább gondolkozik és nem lehet nyugodt, tehát nem lehet boldog. Aki tovább nem gondolkozik, mint hogy ekiszttál — az az optimista. Aki tovább gondolkozik, az okvetlenül pesszimista.

Kérem, ne tessék megijedni ezen a karakterisztikus filozófián!

Menjünk vissza Darwinhoz. A Linné által homo sapiensnek nevezett lény, — ma már tovább gondolkozik és gondolatfűzésében nem tud megállani, nem talál nyugpontot. Talán e nyugtalan elmének csirája meg volt már amaz ősi lényben is, melytől, vagy kitől számos fejlődési fok metamorphozisán keresztül, ama közvetítő faj kiveszte után a mai értelemben vett ember származott s így már a „legeslegszebb“ apánk is — pesszimista volt.

De most jön a bökkenő!

Általánosságban szólva kimerjük mondani, hogy a márczius 15-ödiki ünnepélyeket elkoptatták, lejárták, még pedig leginkább azzal, hogy a fővárosban is, meg a legtöbb vidéki városban is a márczius 15-ödiki ünnepelés nem egyéb utcai látványosságnál, melyet a fiatalság rendez jól-rosszul, a mint veszszük.

Tudjuk, hogy Budapesten az ifjuság annyira tönkre tette a márczius 15-ödiki ünnep jó hírét, hogy az többé nem volt a hazafias kegyelet hálás hódolatának nevezhető, hanem csak közönséges diákmulatságnak látszott, melyhez az utca serdületlen és ácsorgó elemei adtak színt és hangot, a nagy nap méltó dicsőségére!

Belátta a bajt a budapesti egyetemi fiatalság és kezdi a márcziusi ünnepést komolyabb irányba terelni. Az ünnepi körmenetek és alkalmi szónoklással nem elégszik meg; hanem arra törekszik, hogy ezt a napot valóságos nemzeti ünneppé lehessen tenni.

Nemzeti ünnep! — ez a kimondott szó, — a minek létezése többnyire teljesen hiányzik a márcziusi ünnepek külsőségeiből.

Lelkes hazafiak, fiatal emberek, társaságok, egyes körök, sőt — mondjuk — egyes városok összes jó magyar elemei egybegyűlnek és leteszik hódolatukat a hazafias kegyelet oltárára; de márczius 15-ödikét sem a nemzet általános, magasztos akarata, sem a törvényhozás ha-

Neki meg szabad volt pesszimistának lennie: nekünk már nem szabad és nem is — illik . . .

A pesszimistának nincs jövője, nincs hitele, elveszett iránta az emberi bizalom és csak azt a száraz kenyeret szokás ennek a koldusnak a tarisznyájába vetni, amit az ujkori ember boldogabb idők maradványaképpen — részvétnek nevez.

— Ön pesszimista?

— Fogadja részvéteimet.

— Ön mikor lyrai verseket ír — pesszimista?

— Fogadja fokozott részvéteimet.

— Ön mikor filozófiai munkát ír, pesszimista?

— Fogadja legbensőbb részvéteimet.

— Sőt önnek talán Schoppenhauer az Istene? Az az akasztófára való szélhámos, a kit csak optimizmusból nem kötöttek föl?

— Fogadja szánalmas mosolyomat.

És mindezek dacára pesszimista vagyok és kimondom jó előre, hogy azok, kik ellenlábasaim, idején hajtsák be ezt a lapot.

Minken embernek meg van a maga bibéje. Az enyém ez. Jókora bibe. De nem tehetek róla, velem született, mint a hajam, mely e bibémnek daczára sem — ment el és azóta a kopaszság bacillusai miattam maradhatnak. De tudom, hogy el fog menni és ebből is látszik, hogy pesszimista vagyok. Elmegy idő előtt, mert hajh, a ki tovább gondolkozik — megkopaszodik.

Már gyermekkorom óta pesszimista vagyok. Akkor még öntudatlan; de már nem hittem a medvecukor — miveltnak. Most azonban va-

tározata nem tette eddig nemzeti ünneppé.

Már pedig ezt elébb-utóbb meg kell tenni. Magyarország multjának e legszebb történelmi emléknepje, melyen a szabadság egy csöppnyi vér kiontása nélkül, a lelkesedés fennszárnyaló mámorában aratott diadalt, méltó reá, hogy nemzeti ünneppünk legyen.

Ime nálunk Debreczenben is elkövetkezik három nap múlva márczius 15-dike és halljuk is, olvassuk is örömmel, hogy a lelkes fiatalság mozgolódik és szépen meg készül ünnepelni e napot. De nem látjuk sehol a várost, sem a város intelligens köreit. A Csokonai-kör mért nem veszi kezébe a márcziusi ünnep rendezését? A városházán mért nem intézkednek a felől, hogy márczius 15-ödike valósággal egész Debreczen városában ünnepszámba mehessen?

Azt hisszük, ez így nincs helyesen. És bizunk a magyarok Istenében, — lesz majd márczius 15-ödikének Magyarország legkisebb zugában is olyan megünneplése, a mely évről-évre megtermékenyítse a sziveket és elméket, valamint márczius áramlatai a tavasz ihlető várszával keltik új életre a természetet. (D.)

— Országgyűlés. A képviselőház ülése márcz. 12-én. — Erdekessé vált már a felirati vita, a mennyiben a szónokok kezdik mind tűzesebben összemérni fegyvereiket. — Első szónok K u b i n y i Árpád volt, ki főkép az árva-

lóságos pesszimista — óriás vagyok. Nem hiszem, hogy valaha társat találne. Egyedül álllok és nem hiszem, hogy lesz idő, melyben megértenének.

Mind ennek pedig egy reális, tényleg létező okot vallok alapjául: az emberi, jobban mondva az állati önzést. Amióta önző emberek vannak és a meddig lesznek, addig a világ nem boldogul. Addig nincs általános boldogság. Azok pedig mindig voltak és még soká lesznek. Még amaz ostobául profetizált világban is, mit úgy hívják, hogy örök béke.

Az önzés végtelen fogalom. Érzem, mikor azt a szót: végtelen, leírom, hogy addig-addig nyujtom ennek a fogalomnak fonlát elmémbe, míg csak a homlokom meredekjén el nem sikklik, de sokszor úgy érzem, hogy az még akkor is folytatódik . . . és úgy gurul le az orrom hegyére és onnan megint a végtelenségbe. Pedig csak hét apró szemből áll ez a lánc, hét apró betűből.

Már pedig ott, ahol önzés uralkodik, csak nem lehet boldogság. Ez olyan világos, mint a kétszer-kettő. Amit pedig matematikailag alaposan ki lehet számítani, hogy nem négy, hanem tulajdonképen: öt. (Mert kétszer egy az kettő. — Ez: egy. Tehát már három. Meg a másik kettő: az öt. Csak összeadni kell tudni!)

Az ember mindennekfölött a maga javát akarja. És itt érvényesül legfőkép a „cél szentesíti az eszközt“ köpenyforgató morálja.

Ez nem szép, mert nem erény, erkölcsileg rossz, az ilyen ember nyugodt nem lehet, boldog sem lehet.

Ha a más javát akarja, nem akarhatja . . .

megyei inségesekről elmondottakra reflektált. Azután Beóthy Ákos állt sorompóba, ki nagy hatással védte a nemzeti párt elveit és felirati javaslatát a kormányelnök támadásaival szemközt. A kormány részéről Darányi Ignác és Hegedűs Sándor beszéltek, persze mind a ketten Apponyi Albert grófot támadták nem valami dicséretes modorban és ennek megfelelő eredménytelenséggel. — Nagy derűtséget keltett Darányi azon kijelentése, hogy Szapáry mindig Tisza Kálmántól szokott — tanácsot kérni. Ugy Darányi mint Hegedűs bő anyagot szolgáltatott a vita tovább folytatásához, mely valószínűleg folyton élénkebb lesz. — Beszélte még Nedeczky Jenő új képviselő is, ki a nemzeti párt feliratát védte egész ügyesen és sok szerencsével.

— **Uj főispán.** A fiúmei kormányzóvá ki nevezett gr. Baithányi Lajos helyére Győr vármegye főispánjává Laszberg Rudolf gróf, ugyanazon vármegye alispánja neveztetett ki.

— **A valuta rendezése** tárgyában ülésezett magyar bizottság befejezte tárgyalásait. Az utolsó ülésen beszélt Palviccini őrnagy, ki szintén az arany valuta mellett van; ezüst kuráns pénzt és állami jegyeket addig tart megengedhetőnek, amíg a bank meg nem kezdi az készfizetést. — Falk Miksa szerint az ezüst kuráns 50-60 millió forint erejéig meg lehet engedni. — Desseffy Aurelnek arany valuta kell ezüst kuráns és állam jegyek nélkül. Zichy Nándor mindenik akarja — A pénzügyességül többen a forintot említették de félfontosok használatával. Végül Wekerle összegezte a tárgyalás eredményét, mely szerint mindenki az arany valuta mellett van, — hogy forintunk mai forgalmi értéket kell az új érték megállapításánál kiindulási pontul elfogadni: a tulnyomó rész a kisebb pénzügyesség mellett nyilatkozott stb.; — Az értekezlet tagjai az ezüst eladását mellőzendőnek, az arany beszerzését lehetők tartják. Végül megköszönte az anketben résztvevőknek jó indulatát, kik őt élénken megéljenztek.

— **Kautz Gyula bankkormányzó.** Kautz Gyula egyetemi tanárt ő felsége kinevezte az osztrák magyar bank kormányzójává. A fegyelmezőbb kézirát a magyar és az osztrák hivatalos lap szombati számában fog megjelenni. Az új bankkormányzó itt Budapesten fogja letenni hivatalos esküjét ő felsége kezébe. Ez alkalomból Steinbach osztrák pénzügyminiszter is Budapes-

magát, ez ostoba; a butaság megint nem valami nagy boldogság. Hiába a „sancta simplicitas” (jambor együgyűség) dogmája!

De nézzük, mit keresnek az emberek életük céljaképpen?

Mit keres a technikus?

Vonatösszeütőkötést Rákos-Csabán; plafonbeszakadást, hegyomlást, alagutak összerokkadását, hogy — mást lehessen helyette építeni.

Holott neki épen a rend, a fizikai biztonságot fentartása volna hivatása és ambíciója.

Mit akar a pap? Hogy legyen hitetlen; legyen rabszolga, különben nincs missiója.

Mit akar az orvos? Hogy legyen mentől több nyavalyás ember a világon, mentől több beteg, holott neki épen az egészség őrzése a feladata.

Mit akar Pasteur? Hogy vesszen meg a világ!

Mit akar az ügyvéd? Perpatvart, holott neki épen az örökbéke, a jogrend hívének kellene lennie.

Igy aztán a rend, bekesség, egészség szépen megmarad egy rögeszme pingált triumvirátusának, a mit még teljessé tesz a tudósokkal szemben a tudatlanok rengeteg légiója.

A csizmadia azt akarná, hogy a — füleinkre is fél cipőt húzzunk.

Lévén az érzékeny rész és magasabban álló sok helyütt — fejnél. A kalapos azt szeretné, hogy a könyökünkön is czilindert viseljünk. A borbély a hátunkat is megberetválná. (Pedig „legszebb” apánk idejében állt az ő dicsősége a zenithponton, ha ugyan a nagyságos ur — beretváltkózt!) a kéményseprő ott is vakarna, ahol nincs mit. Az eskimó forró olajat szeretne

ten lesz. Kautz azután azonnal átveszi az ügyek vezetését Bécsben a banknál s ekkor Zimmermann alkormányzó néhány heti szabadságra megy.

— **A református zsinat** folytatván az alkotmánytervezet tárgyalását azon vitatkozott, legközelebb, hogy a konventi küldötteket a presbitériumok válasszák-e, vagy az egyházkerületek? Az ellenzék az előbbi módozatot kívánta. Dégenfeld József gróf kijelentette, hogy a a fokozatosság elvének elég van téve, ha a törvény világosan kimondja, hogy az egyházkerületi közgyűlés válassza a konvent tagjait. A vitában részt vett Lukács Ödön, Szász Károly, Mitrovics Gyula, Szilágyi József, Mechner József, Molnár Béla, Czike Lajos, Karancsai József és Antal Gábor kiknek nagyrésze a gróf Dégenfeld véleményét pártolta.

— **Az országos tornaversenyek** ügyében értekezlet volt ma a kultuszminisztériumban, melyen a következő határozatokat hozták: 1. a folyó évben országos jellegű tornaverseny ne tartassék; 2. a tornaversenyek állandó intézményre tétessenek; 3. a legközelebbi országos tornaversenyek előkészületei azonnal megkezdendők; 4. a már ez évben rendezendő helyi versenyek, valamint a jövő országos versenyek részletes programjának kidolgozására albizottság küldessék ki.

A gazdálkodó város.

Debreczen, márcz 12.

Röptében említette e lap Debreczen szab. kir. város főszámvevőjének a tek. tanácshoz benyújtott, vagy benyújtani szándékolt azon javaslatát, hogy a tanács a pallagi 4000 holdra terjedő birtokát nem mint most van: kilencz, de csak három nagyobb részben adja ki haszonbérletre, mit indokol az említett hír szerint a könnyebb felügyelet s lehető megelőzése a föld kiélesének, — mely állítólag — a kisebb bérlők részéről inkább előfordulhat.

Es teljesen valószínűleg csak röptében lett helyeselve e javaslat, a fenti indokokból kifolyólag a nélkül, hogy úgy lett volna vetve a dolgok mélyébe.

Hát valljuk meg különben, hogy a főszámvevői javaslat nem is oly káros, mint a minőnek azok előtt látszik, a kik más elveknek hódolva, azon vannak, hogy mentül többen legyenek a városi földek bérlői, mert hát, hogy a

quaterkázni; az afrikai fagyaltot szeretne lábviznek. A bankár enni szeretne, de nincs gyomra (vagy feneketlen); szegény ember tallérokat szeretne nyelni, de ahhoz annak sincs gyomra.

Es itt álljunk meg kissé. Mert a gyomor a bökkenő. Az önzésnek a fészke. Ott születik meg minden bűn. Menenius Agrippa nagyobb ember volt, mint Montecucculi. Ennek pénz kellett, háromszor is pénz; annak gyomor kellett mindenáron. A pénzt nem lehet megenni, sem érczben, sem papirosban. Azt még a kóczköpök se tudják.

De ha van is pénz; jön a sáskajárás, földrengés, filoxera; tűz, víz, nincs mit enni. Nincs tápláléka a gyomornak. Hát csak a gyomor, az a megelőzője annak a mondásnak: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. Az a két legutolsó ember, aki az universumból talán magának maradna egy jobban kigondolt vegetáció zálogául, s nem kapna mit enni; így vallana szerelmet egymásnak: úgy „szeretlek, majd megeszlek.” És akkor az erősebb gyomru csakugyan beharapna a másik fülébe és végigdelektálna, ugy szeretvén felebarátját, mint önmagát s megszábadítván az éhség kinjaitól önmagát is, megkollegáját is.

Haj, hajh!

En ezeket mind a legnagyobb bölcsőtől tanultam, aki csak valaha létezett. Annak a philosophia axiomája ez volt: első lépés a bölcsességhez az, hogy belásd, milyen — nagy számár vagy!

En azt már rég beláttam. De azóta fejlődött bölcseségem és fejlődik a világ szemléletén szemléletöm, már azt se tudom, hová tegyem. Azonban én is önző vagyok. És pedig a leg-

fenti javaslat feltűnés- és ellenzésre is találkozott, azt említeni sem kell azok előtt, a kik gazdálkodással, illetve bérlettel foglalkoznak Debreczen városban.

Teljesen méltányoljuk és hódolatunk illeti azt a felfogást, hogy Debreczen város hatóságánál nem lehet czél az, hogy néhány igen gazdag bérlő, s ez uton megvagyonosodott polgára legyen városunknak, hanem igenis, azon kell törekedni, miszerint mentől több jómódu polgárt tudjunk felmutatni.

Van tudomásunk a földmivelésügyi miniszter azon törekvéséről is, hogy az állami birtokok olyatényi bérbeadását célozza, mely szerint mentől több egyén részesüljön az állami javak bérelésében, hogy ezzel kivegye a dugszagdag haszonbérlek kezéből, az abba nagyon is központosított birtokokat, teremtvén egy erős és nagy számú középosztályt ezen az uton, mit helyeselni tudnánk sok szempontból, ha az aggályok nyomában föl nem merülnének a nem teljesen üdvös óhaj ellen.

Nem kételkedünk a világrt sem a miniszter jó szándékában, föltétlenül elhiszük, hogy nem szándék végrehajtását tervezi, de engedjék meg nekünk, ha aggódva tekintünk a kivitel elé, mert nagyon kétes experimentációnak tünik fel előttünk ez a kísérlet, mely sikertelenség esetében káros kudarcot is teremtene.

Valamint az említett újdonság két okból helyesli a birtokok kevesebb kézbe való kiadását, ugyanazok lehetnek az intő okok is a részletekbe való kiadás ellen.

Mert a városnak, mint tulajdonosnak, gazdálkodjék 80, vagy 94 ezer holdon, bizony nagyon utánna kellene nézetnie, hogy mi történik a földeivel, mint fognak azok kezeibe visszakerülni?

Régi dolog, hisz más téren is ugy van, hogy mai időben a kis tőke tulajdonosa is oly haszonra vágyik, mint a hasonlíthatlanul nagyobb tulajdonosa és nem ösmeretlen az sem, hogy az olyanok sok, — ha nem is tisztességtelen — de alig megengedhető eszközökkel kívánják elérni ugyanazt az eredményt és sem gyanusítani, sem besározni senkit még gondolatban sem akarunk, midőn kimondjuk, hogy alig ha ez nem áll itt-ott a bérlői életben is. Kis földön nagy hasznót kieszközölni: erőltetett és káros dolog lehet.

Kétségtelen, hogy a városnak óriási felelősség mellett kell óva vigyázni arra, hogy a haszonbérleti földeken rendszeres gazdálkodás folytattassék, olyan, mely a földet tönkre ne tegye, értékében meg ne károsítsa.

önzőbb, aki csak valaha létezett. Azért magamnak szeretném vindikálni a világ összes butaságát, hogy engemet tartsanak amaz elv szerint a — legbölcsőbbnek.

Es ez, ha így tart, nemsokára sikerül.

De hol is hagytam el? Igen... a gyomornál. Nem is a sziv az, ahol a vérkeringés központosul, hanem a gyomor. A „sziv” csak fogalom. A sziv nem táplál. Ott csak holmi tartalmatlan, atomok keletkeznek, alakatlan parázatai az eszméknek, érzelmeknek. De a gyomor! Az a bölcs, kiről előbb beszéltem, jóllakván töltött káposztával, gyöngéden megsimogatta poczakját és szeméit égne emelve sóhajtá:

„Mily isteni eszme!... A gyomor tud nemesen érezni, sőt gondolkodni! A sziv mit sem emészt meg... Mily boldogok a — kérődzők!”

Figyelmeztetni bátorítottam őt, hogy minde me brutális igazság mellett: ha a sziv megtagadja a szolgálatot, a gyomor se működik. — Mily szellemesen főzött le, mondván: „Azt a sziv előbb megkérdezi a gyomortól, mikor volna itt a nyugalombalépés ideje... Eszme eszme!... — Már kérem akkor inkább foghagymás rostélyost eszem. Az az „esz-me!”

De boldogság?!

Ez a szó a valódi idea fixa. Ostoba az, a ki magáról; az is, aki a világról gondolja, hogy boldog. Mert mi más az, mint megelégedés. Megelégedett ember pedig nincs, nem volt, nem is lesz. Az emberiség drákói még egy korty vérral többre szomjuzhattak, de már több nem jutott. A jótéviség apostolai is mind azzal a halvaszületett ideával szivükben hajtották tiszta homlokukat a sir váncosára, hogy: — nem tettek elég

Felelni lehet erre azt, hogy tessék felügyeletet gyakorolni, ha nincs bizalom a bérlők eljárásában.

Hát hiszen éppen ez az, a mire rá akarunk jönni. Lehet-e felügyeletet tartani a roppant területen, épen oly sok leendő bérlő gazdálkodásán, olyan felügyeletet, mely sem sértő ne legyen, sem káros se egyik, se a másik félre?

Nem vélünk tévedni, ha ezt a feladatot az alig lehetőségek sorába sorozzuk, legalább mostan még, mikor távol állunk attól, hogy e téren változások álljanak be.

A mennyire nem vagyunk bálványozói a kor igényei alapján a különben talpig becsületesen szentelt felügyeletnek, épp annyira idegenkedünk attól, hogy gazdasági felügyelőket alkalmazzon a város, kik ott silbakoljanak a bérlők mögött, ellenőrizve, jelentgetve azoknak minden eljárását.

Ha felgondoljuk, hogy csak 2—300 holdanként bérlő hány lesz városunkban, hát elgondolhatjuk azt is, hány felügyelőre lesz a városnak szüksége s hogy mennyire terhére lesz ez a házi pénztárnak s milyen gyönyörűn ki fog fejlődni a gazdasági élet terén is az annyira kikerülő bürokratizmus.

A nélkül, hogy e kérdés további s mi fő czéljaitan fejtegetését szükségesnek látnók, a magunk részéről is elérkezettnek látjuk az időt, hogy a város e terén is tegyen valami kezdeményezőt.

Hajlandók vagyunk ilyennek venni épen a szóban levő főszámvevői jelentést, melyben a tanács nagyon valószínűleg nem fog úgy határozni, hogy meg ne kérdené a helybeli nagyobb és kisebb gazdálkodókat, kiknek véleményeit kiadva tanulmányozásra szakértőkből álló bizottságnak, ennek javaslata után intézkednek aztán jobbra vagy balra.

Igaz, tudjuk, mentől kisebb mennyiségekben adatnak ki a birtokok, a haszon bérleti összegek annál jelentékenyebbek lesznek illetve lehetnek, de hogy a kockázat is feltűnően nagyobb lesz, azon már most sem lehet kételkedni.

Van valami örvedetes érzés, a mi bennünket athat, mikor e sorokat írjuk, mikor látjuk, tudjuk, hogy a főszámvevői most még javaslati alakban emlegetett s egyelőre minden nagyobb fontosságot nélkülöző terv oly érdeklődést kelt a város gazdálkodó közönségében, hisz ez már záloga a jobb jövődön minden oldalra.

Tudjuk, hogy az itt felszínre hozott gondolatok távol vannak a határozott alak felöltésétől és tudjuk, hogy szűrődnie kell, mihez idő kívánatuk.

jót, hogy eszméjük nem valósult és arról álmodoznak tovább a — temetőben, ha ugyan a holtak álmodnak.

Ezt még senki nem tudja. Mindenki csak odáig juthatott el a próbában, hogy — meghalt. Ott aztán tudhatta, hogy boldog let-e, vagy sem? De élőknek hírül nem vihette. — Viventibus nihil — a profundis!

És vajjon ott az örök nyugalom honában az ébredés üdvétől megfosztott álomban, van-e hát boldogság? Én nem hiszem.

Ez ha egy általán van fogalom, melynek keresetében a szó: boldogság az csak az önzés lehet. Megint az, amiben soha sincs boldogság.

Nos, hát utóvégre is fejemet a falhoz kell verni.

És ez is csak önzés volna.

Miért?

Mert azt akarám, hogy az a gyötrelmes, végeszakadatlan circulus vitiosus — kimenjen belőle. S ha ez is kiment, még kevesebbet tudok.

De evvel legalább egy grádussal megint közelebb jutottam a megdönthetetlen igazsághoz, hogy az a legbölcsebb ember, a kinek annyi esze van amennyivel fölérheti butaságát.

Csak lenyünk hát önzők. Akkor még talán optimisták is lehetünk idővel.

Mert peszimistának lenni manapság nemcsak hogy nem szabad de nem is illik.

Sőt keresztest csinálók ennek az irka-firkának a hátára, mely szellemnek tükre. Köszööm az ilyen fotografiát.

H—i.

De szerencsés gondolatnak tartjuk a főszámvevői jelentést jövődöbeli következményeiért is, mert lökést ad egy oly kérdés megoldására, melylyel számolni kell, melyből a városnak és közönségének csak haszna lehet.

Debreczent hivatászerű gazdálkodó városnak tekintik, de hire jár, hogy gazdálkodási elvei sok részben még vizözön előttiek itt-ott. Nem mi mondjuk, mert mi alá nem írunk semmi szín alatt, de nagyon örvendének, ha a jövő fényesen megczáfolná s az ellenkezőt bizonyítaná, hogy t. i. kívánt irányban haladunk ezen a téren is.

Hadd érlelődjék hát az eszme, vitattassék meg minden oldalról és akkor győzzön a mi jobb. — De mindenek fölött a köz jó legyen az első.

Bérlő.

A védvamos irányzat bukása.

** A védvamoság utolsó erős várából jelentőségteljes hír érkezik. — Franciaországban, hová legkésőbb hatolt be a védvamos szellem, de a hol a legprágnansabb kifejezést nyert, a még csak az imént inaugurált védvamos irányzat tarthatlannak kezd bizonyulni. A francia kereskedelmi miniszter a párisi syndikatusi kamara bankettjén kijelenté, hogy ha az új vámtarifa egyes tételét czélszerűtlennek bizonyulnának, a kormány kész lesz azokat megváltoztatni.

Ez a kijelentés nagy diadala a szabad kereskedelmi forgalom elvének. Még alig mult el egy év azóta, hogy a francia köztársaság komoly előkészületeket tett arra nézve, hogy a külforgalom tekintetében elzárkózik a világtól. Egész komolyan tervezték, hogy Franciaország a lejáró kereskedelmi szerződéseket meg nem újítja. Ezzel a tendenciával készült az új vámtarifa, mely két részből áll. Van ugyanis egy maximális és egy minimális tarifa; előbbi alkalmazza oly államokkal szemben, a melyek a francia bevitelt nem részesítik a legtöbb kedvezményben; utóbbi pedig amaz államokkal szemben, a melyek a francia czikkeket nem vámolják el magasabb tarifa alapján, mint más származású árukat. — Azonban az ugynevezett „minimális“ tarifa is oly rendkívül magas vámtételeket tartalmaz, a melyek kedvéért egyetlen állam sem hajlandó a francia bevitelt a legtöbb kedvezményben részesíteni. Jól érezte ezt a francia kormány és azért a vámtarifa tárgyalásánál azt a kijelentést tette, hogy a kereskedelmi szerződések fönntartását szükségesnek tartja és ha az új szerződéseknek megfelelő ellenkedvezményt érhet el, — nem fog ragaszkodni a törvényhozás által megállapított minimális tarifához, hanem alacsonyabb vámtételeket is fog engedélyezni az előzőeken szerződő félnek.

A sikertől már vakmerővé lett francia védvamos pártnak ez volt első veresége. E párt élén áll Méline volt földmivélsügyi miniszter, ki biztosra vette, hogy a legközelebbi miniszter-válságnál az elnök őt bizza meg a kabinet megalakításával. — A várva-várt miniszter-válság bekövetkezett, de Méline, ki Franciaország kereskedelmi politikájának új irányt adott, kombinációba sem jött. Ez a mellőztetés is azt jelenti, hogy a francia irányadó körök nem helyeslik az elzárkózási törekvéseket. Most egy éve talán még más volt e körök véleménye is. Nem hitték, hogy a szerződési tárgyalások, melyek a közép-európai hatalmak közt folytak, sikerrel befejeztessenek. — A létrejött szerződések azonban a józanabb elemeket meggyőzték, hogy Franciaország, szemben a közép-európai vámszövetséggel, elzárkózással nem experimentálhat.

A francia védvamos párt tehát kénytelen volt aspirációinak egy részéről lemondani. Arra azonban nem volt elkészülve, hogy a kormány szerződésszerű ellenkedvezmény nélkül is le szállítsa a nagy küzdelemmel kivívott magas vámtételeket. Már pedig a francia kereskedelmi miniszter a kormány nevében tette azt a nyilatkozatot, hogy a czélszerűtlennek bizonyult vámtételeket megváltoztatja. — Ez egyértelmű a védvamos irányzat bukásával, mert az első lépést csakhamar követni fogják a többiek. És talán nem hiu ábránd, hogy idővel Franciaország — legalább kereskedelem-politikai tekintetben — közeledni fog Közép-Európa felé és akkor

az exkluzív védvamos irányzat végleg megbukik. Öszintén gratulálunk a francia kormány-nak gyors elhatározásáért, mely nemcsak Franciaország, hanem egész Európa forgalmának előnyére fog válni.

Különlélek.

* A kis király naplója. Az ifju szerb királyt nagy szomorúság érte: elvesztette a naplóját, melybe életének eseményeit trónralépése óta híven bejegyezte. A följegyzések hat részre oszlottak. Az első fejezetben uralkodásának első napjait ecseteli. A második fejezetben bánatát írja le, melyet érzett, mikor apja Milán (leköszönése után) először elhagyta Szerbiát. A harmadik fejezetben szerbiai utazását írja le, királylány kiáltása után. A negyedik részből megtudjuk, hogy mily mély fájdalmat érzett apja és anyja veszekedése miatt és mennyire szerette édesanyját. Elmondja, hogy anyját Oroszországból való visszatérése után alig engedték neki látni, s találkozásukra a regensek szigorúan vigyáztak. — Legérdekesebb az ötödik fejezet: elbeszéli, hogy milyen méreg és fájdalom fogta el, mikor Natáliát kiutasították Belgrádból. Környezete mindent elkövetett, hogy a kiutasítási dekrétumot és a véres utcai jeleneteket eltitkolja előtte. De azért ő mindent megtudott. Anyja segítségére akart sietni, s mikor ebben megakadályozták, kardját a földhöz vágta, gázolt rajta, majd sirógörcsöt kapott és elájult. A hatodik fejezetben pétervári és bécsi utazását írja le. Az tűnik ki, hogy az előbbi fényesebb de hidegebb volt, mint az utóbbi.

* Petrák Károly. Közönséges gyászjelentés hirdeti, hogy Petrák Károly könyvnyomdász, 27 éves korában meghalt Budapesten. Petrák Károlyról egy időben sokat írtak a lapok. Akkor, a mikor a Janszky-tüntetések fölzarvarták a főváros nyugalmát és szuronyos katonák álltak el az utcákat. Katona-szurony találta a szerencsétlen Petrákot is. A lapoczkája alatt ment be a szurony és a tüdő alatt a mellén jött ki. Pedig ártatlan volt. A Károly-féle vendéglőben vacsorált s mikor onnan kilépett, éppen ekkor haladt arra szuronyoszegezve a tömeget szorító katonaság, nem nézte ki a bűnös, ki az ártatlan és leszurtták Petrákot. Ez idő óta folyton betegeskedett, míg most megszabadította őt a halál a szurony okozta fájdalomtól.

* Munkácsy és a dinamit. Munkácsy Mihály a héten szerdán, az avenue de Villiers-en levő palotájában fényes estélyt rendezett, melyre hivatalos volt Páris egész politikai-, író- és művészevilága. A mester közvetlen a mulatság kezdete előtt névtelen fenyegető levelet kapott, — melyben az volt, hogy a palotát még az nap este dinamittal fogják fölrobbantani. Munkácsy természetesen nem szólt környezetének, mert nem hitt a képtelen fenyegetésben; a levelet azonban mégis elküldte a rendőrségre, mely óvintézkedéseket tett, bár szintén sejtette, hogy semmi ok nincsen az aggodalomra.

Társadalmi életünk két főtényezője.

(F.) A ki élni, a ki létezni akar, annak a korról haladni kell. Ha nem tartunk lépést előrehaladott korunkkal, úgy elpusztulunk és senki sem könyörül rajtunk.

A mai kor követelményei minden téren fokozottabb mértékben lépnek fel, mint még csak három év előtt is. Innen van, hogy manapság sok tekintetben túlkövetelők vagyunk, hogy elhalmozunk, sokszor zaklatjuk az egyéneket, tartoznak azok a társadalom bármely rétegéhez.

A ki szemléldje annak, hogy mily rohamosan halad a világ előre, és hogy mily harcot provokáltak az újabbkori eszmék a nemzetiségek között: az belátja és helyeselni fogja a magyar társadalomban mostanság észlelhető sokoldalú tevékenységet.

Ennek a sokoldalú társadalmi tevékenységnek ezuttal csak két fontos elemére mutatunk rá, u. m. a tűzoltó-egyesületekre és a kaszinókra.

A tűzoltó-egyesületek a vidéki társadalmi életnek egyik legjelentékenyebb mozgató erejét képezik. Fontosnak tartjuk ezen egyesületeket a filantropizmus szempontjából, a mennyiben

egyik feladatuk, lehet mondani főfeladatuk: a vagyonmentés. A másik, mely egy cseppet sem áll mögötte tulajdonképeni rendeltetésének, az áll volna, hogy a társadalomban az osztályok között keletkezett válaszfalat gyengítsék és a társadalmi ellentéteket — különösen itt a vidéken — kiegyenlítsék.

A tűzoltó-egyesületek tehát fontos missziókat vannak hivatva betölteni. Főfeladatukhoz nincs szavunk, de annál inkább több szó fér a másodikkhoz, vagyis a társadalmi szerepléshez.

E tekintetben tapasztalatunk az, hogy a szereplő személyek osztálykülönbözete, a helyes és cél tudatos vezetés mellett már nem egy egyesületnél gyengült meg. Itt is nagy mértékben érvényesülvén felső uralkodónk jellemadata: Viribus unitis, a tagok egymásra utaltsága és sokszoros érintkezése jótékonyan hat az alsóbb társadalmi osztályok egyedeire.

Es mégis, az imént hangoztatott általános előnyökkel szemben ki kell jelentenünk, hogy még nem vagyunk ott, a hol lennünk kellene. Vannak ugyanis szörványosan még városokban is tűzoltó-egyesületek, melyek régebben, magánosok humánus ösztönzése folytán alakulván, manapság már mintegy megközelíthetetlen szigetét alkotnak például a felvidék magyarságával szemben. Alakulásuk idejében, a hol lehetett, nemzetiségi emberek vették kezükbe a vezetést és most azért, mert pl. a vezénylő nyelv a tót, a magyar társadalom tagjai abban részt venni nem hajlandók.

Az ilyen egyesületek megfelelhetnek humánus hivatásuknak, ezt nem vonjuk kétségbe, de a társadalmi téren legfeljebb csak egyoldaluan oldhatják meg feladatukat. Már pedig a tűzoltó-egyesületek, mint demokratikus alapokon nyugvó intézmény, arra is volnának hivatva, hogy legáltalabb társadalmi téren enyhítsék a két politikai párt között levő idegenkedést.

De nem akarva sok mindennel előhozakodni a kaszinókra térünk át.

A kaszinók, társas- és olvasóköri, kiválóan arra vannak hivatva hogy a vidéki értelmiséget összehozzák, a társadalmat alapjában szabályozzák és sok tekintetben irányt szabjanak a polgárok tevékenységének.

A hivatása magaslatán álló kaszinónak, vagy bármily néven nevezendő társaskörnek, mindig kell annyi erkölcsi tekintélyvel bírnia, hogy irányt szabjon a kebelébe tartozó testületi tagok tevékenységének s ezek által közvetve az összes lakosság tevékenységének is, nyilvánuljon ez akár társadalmi, akár bármely más irányban. Ha az ily társaskör nem tudja e hatást előidézni akkor nem életképes.

A mi vidékünkön a társaskörök csakugyan — a legtöbb esetben — megfelelnek hivatásuknak. És ha vannak mégis olyanok a melyek nem tudják a szertehuzódó tényezőket kerekded formában összehozni s összhangzó és részarányos egészzé egybeolvasztani, ott bizonyára az a baj, hogy nincs a körnek középpontja. Vagy ha van ilyen középpont, ha van ilyen erő, úgy ez gyenge arra nézve, hogy a centrifugális erőket, a melyek sajátos társadalmi viszonyaink egyes tényezőiben nyilvánulnak, kellőleg ellensúlyozza és az elszakadástól visszatartja.

Ezen feltevések esetekben sokszor a társadalom gyengesége tűnik föl szemünk előtt. Mert ha nincs középpont, vagy pedig a meglévő gyengének bizonyul, úgy azon kell lenni, hogy előteremtjük, ha nem is egy személyben, de legáltalabb társadalmi életünk tényezőinek összességében egyesült erejében. Központ nélkül olyanok vagyunk, mint az üstökös, melynek részei hullócsillagok alakjában nyomtalanul eltűnnek a végzetetlen világűrben; olyanok vagyunk mint a bolygók, melyek kényszer által szoritva, lomha egyformaságban végzik útjukat.

Társadalmi központok nélkül mindenki magának él, hollott a vidéki értelmiségnek mindenütt tömörülnie kell, hogy teljes becsét érvényesíthesse. Ilyen központot, ilyen szellemi erőt pedig nem lehet mashol keresnünk, mint a kaszinókban. Ezek vegyék kezükbe a zászlót, melyre alapítójuk, halhatatlan Széchenyi irta működésüknek követendő irányelveit, melyeknek intenciói a legnemesebbek és leghazafiasabbak, s melyeknek követése által a vidéki városokra közművelődési és társadalmi tekintetben számtalan haszon és előny biztosíthatnák.

Az általunk felhozottakból csak azt akar-

tuk lekövetkeztetni, hogy a hol a tűzoltó egyesületek és a kaszinók hivatásuk magaslatán állanak, ott a hol társadalmi haladás elmaradhatatlan.

Ezeknek virágzó vagy tengődő állapotából következtetni lehet valamely város társadalmi életére s társadalmi egyedeinek sikeres vagy sikertelen működésére. S mert úgy tudjuk, hogy az egyesületi szellem városainkban mindinkább terjedőben van, bátran merjük hangoztatni azt, hogy a vidéki társadalom s az igazi vidéki társadalmi élet valójában csak napjainkban van kifejlődve s a mult évtizedek vidéki társas élete még embriója is alig lehet a mai kifejlett vidéki társadalmi életnek.

Elnökválasztás az Egyesült-Államokban.

Nincs messze az idő, mikor az amerikai Egyesült Államokban megindul az elnökválasztási mozgalom. A szövetségi alkotmány szerint minden szökő év november havában választandó a köztársasági elnök és az itt működő választási apparátus oly bonyolódott, hogy már fél évvel előbb meg kell tenni minden előkészületet. Mert az Egyesült Államokban a szövetség feje nem a kongresszus által, mely a képviselőkamarából és a szenátusból áll, hanem az egyes államok által különösen e célra rendelt elnökválasztók által választatik és pedig minden állam annyi elnökválasztót nevez, a hány képviselője van a kongresszus két házában.

Ez eljárás sok időt kíván és időrabló az a szokásos mód, mely szerint a politikai pártok ugynevezett „konvenció”-ikban elnökjelöltjük személyére nézve megegyezni szoknak. A hadjárat megkezdése tehát jól lehet már közel van, ez órában még nagy bizonytalanság uralkodik mind a két táborban a kérdés személyi és elvi oldala felől.

A mult évben még egészen a köztársasági párt kezében volt a kongresszus és Harrison a mostani szövetségi elnök is e párthoz tartozik. A mult évi választások óta azonban alaposan megváltozott a helyzet. A kongresszusban a demokráta párt jutott többségre s ez most oda törekszik, hogy a Washingtoni fehér házba is bejuttassa egyik emberét.

Hisz életkérdés a demokratákra, hogy egyik hívüket emeljék az elnöki méltóságra. Mert ha megint a köztársasági párt egy híve lesz elnök, veto-ja által épen azokat a törvényeket hiusíthatja meg, melyekben legjobban kidomborul a demokraták politikája. Hogy ez mily kényelmetlen lenne, a demokráta kongresszusi többség már eddig is tapasztalta. A demokraták vagy szabadkereskedők, vagy mérsékelt színezetű védvamosok.

Szívesen megszüntetnék tehát az ultraprotekcziónistá Mc. Kinley-törvényeket, de nem mernek hozzányulni, jól tudva, hogy bármit háttározának, Harrison elnök minden idevonatkozó törvényt agyonütne veto-jával. Mig tehát — mint a „Pester Correspondenz” írja lapunknak — életkérdés a demokratákra, hogy a maguk emberét tegyék elnökké, nagy viszály uralkodik soraikban jelöltjük személyére vonatkozólag.

A legalkalmasabb és leghivatottabb ember erre határozottan Grover Cleveland lenne, a ki 1885-től 1889-ig már volt elnök s mint ilyen politikai kitűnőségének és becsületességének adta bizonyítékait.

A legtöbb szövetségi államban Cleveland jelölése mellett is lennének a demokraták, de ezt gonoszul kijátszotta New-York állam, a mennyiben ott a demokraták egy meglehetősen obskurus politikust jelöltek elnökül, Hill Dávid volt kormányzót t. i., — tény, mely annál jelentőségesebb, minthogy New-York szavazata nélkül alig létesülhetne egy demokráta többség.

Másrészt természetesen a republikánus táborban sem kevésbé zavarosak a viszonyok. Harrison mostani elnök határozottan aspirál újból leendő megválasztására, de veszedelmes versenytársa van első miniszterében, Blaine államtitkárnak. Ez nem rég kijelentette ugyan, hogy nem lesz „elnökségi jelölt,” de ez nagyon határozatlan formula, mely nem zárja ki azt a gyanút, hogy Blaine, a nélkül, hogy jelölését maga szorgalmazná, szívesen látná, ha mások kény-

szítenék rája a jelöltséget. A méltatlan politika, melyet Harrison követett az összetűzésben Chili-vel, a Blaine-nel kitört viszályon kívül mindenesetre sokat ártott a republikánus ügynek is, de másrészt a demokraták esélyei is tetemesen csökkentek azon körülmény által, hogy táborukban egy igen fontos kérdésben, nevezetesen a szabad ezüst nyomás kérdésében, a legélénkebb ellentétek uralkodnak.

Ezekből látható, hogy a helyzet igen zavaros és ezuttal nemcsak heves, hanem tárgyilag is igen érdekes harcok lesznek a legmagasabb szövetségi méltóság elnyeréséért.

Városi ügyek.

A városháza második emelete. A városi tanács értekezletén történt megállapodás szerinti beosztást, mely a városháza első emeletére vonatkozik, a tanács áttette a mérnöki hivatalhoz s egyuttal felszólította, hogy a további intézkedéseket a tervezet kidolgozása stb. tekintetében tegye meg s erről sürgősen tegyen jelentést a városi tanácsnak.

A mérnöki hivatal a jövő hó végén kezdi el a költözködést, hogy a hivatal ideiglenes helyiségét a czepléd-utcai takarékpénztár tulajdonát képező házban, a járásbíróház jelenlegi helyiségében elfoglalhassa.

Rendkívüli tanácsülés volt ma délelőtt a városháza nagy tanácstermében, melyen nagyobb fontosságú, a héten elmaradt ügyeket referáltak. Hétfőn ugyanis nem volt tanácsülés a h.-nánási vasutigazgatóság ülése miatt s az e napról elmaradt ügyek is ma referáltak.

A városi szinügyi bizottság tegnap délután a városházánál ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a K r a u s z ezredes kérvénye volt, melyben e hó 18-ára működő s jótékonycélú előadásra a színház átengedését kéri. A jótékony cél a katonakarmesterek nyugdíja és a tisztikar segélyezése lenne. A szinügyi bizottság javaslatba hozta a városnak, hogy a jelzett napra és jótékonycélra a színházat engedje át.

Középitkezési adatok. Az 1891. évi középitkezési és burkolatozási adatok összeállításán dolgozik most T i k o s Imre mérnök. Az adatok feldolgozására a polgármester hívta fel a mérnöki hivatalt s arra a mult évről szóló polgármesteri jelentésben lesz szükség.

Mikor építik a városházát? Erre nézve biztos megállapodás még nincsen. Illetékes körökben azonban azt hiszik, hogy a pályázatra nézve a márcziusi közgyűlésen megteszik a szükséges intézkedéseket, s hogy a városház építését a jövő tavasszal kezdik meg.

Félreértés.

Aggancsos báró nagyon boldogtalan volt. Neje a szép szöke báróné, ismétlen vétkezett az oltár előtt mondott hűségesküje ellen. A báró szerette nejét, annyira szerette, hogy apró kikapásai után is megbocsátott neki. Csak oly módon szerzett magának elégtételt, hogy a csábítót kihívta és — többnyire — lelötte.

Egyszerre azonban örvendetes szélcsend mutatkozott a szerelmes természetű báróné szenvedélyes szívében. Ezt a féltékeny báró abból következtette, hogy egy idő óta eltűntek a gyanus férfiáryak a falusi kastélyok közeléből, elmaradtak a titkos levélkék, nem hoztak többé baljóslatu bokrétaikat és a szép asszony olyan polgáriasan nyugodt életet kezdett élni, hogy férj-uram a legjobb sejtelmektől eltelve gondolt a jövőre.

Dédelgette, kényeztette is az ő kis feleségcskáját és örömmel tapasztalta, hogy ez szívesen fogadja az ő hitvesi előzékenységeit.

— No lám, gondolta magában Aggancsos báró, milyen igaza van a közmondásnak: „Mindig visszatérünk az első szerelmünkhöz.”

A gondatlan verőfényt azonban hirtelen megzavarta egy setét felhő . . . egy előkelő külsejű ur alakjában, a ki egy szép napon a bárók kertjének kerítésé mögött settenkedett.

A báró éppen bimbózó rózsáival volt elfoglalva, mirőn a kerítés mentén zöldelő orgo-

nabokrok mögött megpillantotta az idegent. Ijed-
tében úgy megfogta a rózsátó szurós ágát, hogy
rögtön kibugyant a vér a tenyeréből de meg se
sziszent, ne hogy elárulja, hogy észrevette a
gyanus fiatal embert.

Az idegen pedig egészen más járatban volt,
mint a hogy Agancs báró hitte. Azt vizsgálta
helyesen tájékozták e őt a kastély szobáinak fek-
vését illetőleg.

— Az a két ablak a báró hálószobája,
dűnyögte magában, a következő ablak a báró
dolgozó szobája . . . ott van a vasszekrény . . .
azon túl pedig a báróné szobája következik.

Ebből a leggyakorlatlanabb olvasó is meg-
értheti, hogy az idegent nem a szép báróné ér-
dekelte, hanem a vasszekrény, s hogy nem is
annyira csábító, mint inkább betörő.

Mialatt a félreismert idegen szemléjét foly-
tatta, a báró maga köré gyűjtötte cselédjeit, a
kiknek nem sok magyarázatra volt szükségük,
minthogy már többször voltak hasonló hely-
zetben.

— Rázárom az ajtót, — e szavakkal fe-
jezte be utasításait a gazda. — Ti pedig falhoz
lapulva várjátok az ablak alatt . . . ő kiugrik . . .
megfogjátok . . . a többi magától jön.

Beesteledett. Gyönyörű holdvilág nehezítete
meg a betörő vállalkozást. Már-már habozni
kezdett, ne halassa el máskorra, mert a dele-
jes fény elöntötte a kastélyt és a kert utait úgy
hogy minden legcsekébb árnyék is már messzi-
ről szembeszökött. De már alkonyatkor olyan
biztató csend szállta meg a kastélyt és környé-
két, éjfél tájban olyan mély álomba merült em-
ber, állat, hogy sokkal gyengébb idegzetű ember
is felbátorodott volna.

A fal megmászása, az ablak betörése gye-
rekjék a vállalkozó nagygyakorlottságának. Min-
den baj nélkül a báró dolgozó szobájába top-
panhatott. Pillanatig hallgatódzott. Semmi nesz.
Meggyújtotta tolvajlámpát . . . Ahá, amott a
sarokban áll a vasszekrény! Nehány ügyes fe-
szítés, néhány merész vágás, néhány szakavatott
rész és a nehéz vasajtó felpatant.

Ott hevert szikrázó szeme előtt az értékpá-
pirok és a különböző pénzek halmaza. A hiva-
atlan vendég nem sokat kérte magát, hanem
két kézzel belemarkolt és teletömte zsebeit.

Egyszerre abanagyta munkáját. A szivve-
rése is elállt, Kulcs csattogott a zárban. Valaki
rázarta az ajtót. — Ohó Bibus! — dűnyögte a
betörő! kutyá van a kertben!

Ezzel körültekintett hogy merre menekül-
jön.

— Lám itt két ajtó van.
És minden gondolkodás nélkül a szomszéd
szobába lépett.

A báróné szelid álomba merülve feküdt
ágyában. Gyönyörű arcára az éjjeli lámpa csak
halvány derengést vetett, de ez is elég volt hogy
Bibus fájdalmasan felsóhajtson.

— Milyen szép! Be kár, hogy sietős az
utam nagyon. . .

Vigasztalásul még egy az éjjeli szekrényen
heverő gyémántgyűrűt dugott az ujjára és aztán
elszánta magát az ablakon való kiugrásra.

Hopp! . . . Bibus ur egy merész szökés-
sel két narancsfa ágai és két erős legény karjai
közé pottyant.

— No Bibus, gondolta magában, most
kezdődik a ne mulass!

Ekkor Agancs báró lépett ki a ház ár-
nyából és ünnepélyes hangon mondá:

— Uram, tudom, hogy honnan jön . . .
csak semmi zaj, semmi feltűnés. Lelehetném
őnt, mint egy kutyát . . . de beláthatja, hogy a
holtteste nagyon az utamban lenne. Adja ide a
névjegyet . . . holnapután párbajban ölöm
meg!

— De uram! . . . dadogta a betörő.

— Semmi mentegetőzés, vágott szavába a
báró. Ön a feleségem szeretője, hiszen az ujján
van a gyűrűje, a mit önnek adott a nyomorult!
A névjegyet uram, a névjegyet.

Bibus végre megértette, hogy miről van
szó és majdnem fölkapzott. De a saját jól
megfontolt érdekében erőt vett magán és a hely-
zetnek megfelelő hangon így szólt:

— Névjegyem nincs báró úr, de a nevem
Illaberki gróf . . . rendelkezésére állok.

— Holnapután délután 3 órakor a patak-
parti pagonyban . . . segíték nélkül.

— Ott leszek uram!

Aztán megemelve kalapját, méltóságos lé-
pésekkel távozott.

Agancs báró szomorúan nézett utána.
— Mindig ilyen előkelő izlése volt annak
az asszonynak, sóhajtott.

Másnap reggel levél érkezett, melyet a cse-
lédség nagyon sürgősnek tarthatott, mert a leg-
jobb álmából zavarták föl vele a bárót.

A levél így hangzott:
„Tisztelt báró ur!

Ne fáradjon miattam a pagonyba, ha ott
egyéb dolga nincs. Fájdalom, nem vagyok a
szép báróné szeretője és ha kései látogatásom
célját illetőleg érdeklődni méltóztatik, tessék a
a dolgozó szobájában álló vasszekrényt meg-
vizsgálni s akkor meggyőződhetik neje ártatlan-
ságáról.

Ő méltóságának ismeretlen létem daczára
kezelt csokolom, magamat további kegyeibe
ajánlva, maradok

nem Illaberki gróf, hanem
a báró ur legalázatosabb szolgája
Bibus.“

Agancs báró rémülten ugrott ki az
ágyból.

A vasszekrény feltörve és kifosztva
— Oh én ostoba! — kiáltott egy zsöllébe
támolyogva. Majd gondolkozni kezdett és meg-
nyugodva dörmögé:

— A becsület minden pénznél többet ér.

Az inségesek javára.

A felsőmagyarországi éhezők felségi-
tésére a Debreczeni Hirlap-hoz a mai na-
pon újabban befolyt adományok:

Knoll Rudolf	5 frt
Dr. Hegedüs Pál	5 frt
Bauer és társa	2 frt
Izr. iskola növendékei	11 frt 73 kr.
Joog Ferencz	1 frt
Harangi Bálint r.-főka- pitányi fogalm. gyűj- tése	29 frt
Gerster Gyula	3 frt
Orosz Irma	2 frt
Farkas Istvánné	3 frt
Fenyvessy Gizella gyűjt.	10 frt
Vedrődi Viktor	1 frt
Huszt Lajos róm. kath. fiúiskolai tanító ivén, a r. k. fiúiskola IV. és V. osztálya	25 frt

Összesen 97 frt 73 kr.

Ehez a tegnapi kimu-
tatott összeg 264 frt 67 kr.

Összes gyűjtésünk 361 frt 40 kr.

A befolyó összegeket elküldjük idő-
közönként a felvidéki magyar közművelő-
dési egyesület elnökségének. További ado-
mányokat és gyűjtéseket szívesen elfoga-
dunk és eljuttatunk az illetékes helyre.

Fenyvessy Gizella urhölgy ivén:

Fenyvessy Gizella	1 frt
László Albert	1 "
Geréby Fülöp	1 "
Eckstein	1 "
Márk Endre	2 "
Kende Ignáczné	1 "
Kemény Mór	1 "
Weiss Lévi	2 "

A helybeli izraelita iskola növendékeinek
adakozása:

II. leányosztály:	
Michelstädter Ilona	20 kr.
Fischer Jolán	20 "
Vági Irma	20 "
Grünfeld Mili	16 "
Schwartz Róza	20 "
Deutsch Gizela	20 "
Fülöp Szeréna	10 "
Goldstein Anna	10 "
Emerich Zelma	30 "
Frankl Aranka	20 "

Összeg: 1 frt 86 kr.

VI. leányosztály.

Erber Margit	50 kr.
Redl Zelma	20 "
Fülöp Bella	10 "
Darvasi Eszti	10 "
Fleischmann Margit	60 "
Lichtmann Kornél	30 "
Feldenblüh Ilona	30 "
Ujlaki Szeréna	10 "
Deutsch Irén	20 "
Schwartz Mariska	10 "

Összeg: 2 frt 50 kr.

IV. fiúosztály.

Lukács József	65 kr.
Sorger Ferencz	35 "
Emerich Samu	30 "
Kain Sándor	20 "
Nagy József	16 "
Csengeri Menyhért	10 "
Lippe Jenő	10 "
Weinstein Béla	10 "
Fülöp Jenő	10 "
Fülöp Miklós	10 "
Grosz Adolf	5 "
Schneer Sándor	20 "

Összeg: 2 frt 41 kr.

IV. leányosztály.

Fried Lilla	10 kr.
Pollácek Ella	20 "
Schirf Leona	10 "
Térei Emma	30 "
Scheer Margit	10 "
Feldenblüh Margit	20 "
Moskovits Ilona	20 "
Csengeri Laura	10 "
Hirsch Ilona	22 "
Scheer Piroska	3 "
Geiger Thilda	20 "
Weisz Irma	6 "
Fried Gizela	20 "
Kentzler Kornélia	30 "

Összeg: 2 frt 31 kr.

III. fiúosztály.

Krausz József	10 kr.
Fischer József	20 "
Teitelbaum Izidor	2 "
Erber Dezső	50 "
Schwartz Sándor	6 "
Pollácek Elemér	10 "
Reich Jenő	10 "
Bernstein Izidor	10 "
Fleischer Miksa	20 "
Neumann Endre	10 "
Weisz testvérek	1 frt — "
Feldenblüh Pál	10 "
Kraft Dezső	5 "
Weisz Lajos	2 "

Összeg 2 frt 65 kr.

H. leányosztály

IV. "	1 frt 86 kr.
VI. "	2 " 31 "
III. fiúosztály	2 " 50 "
IV. "	2 " 65 "
	2 " 41 "

Főösszeg 11 frt 73 kr.

N A P I H I R E K .

Határidő naptár.

Nagy sétánygyűlés vasárnap és tünemény-
kon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Múzeum a kollegiumban a közönség számára nyit-
va van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva
pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, hétfőn.
szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

A kir. ítélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d.
u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár
nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ün-
neppnap d. e. 10-11 óra közt.

Színház. Naponként péntek kivételével, este 7
órákor előadás.

Márcz. 12. Az izraelita betegsegélyező négyesület
jelmez estélye a Bika disztermében.

Márcz. 13. Az első debreczeni takarékpénztár köz-
gyűlése saját házában d. e. 10 órakor.

Márcz. 13. Az iparos kör közgyűlése d. u. 3 órakor.

Márcz. 15. A kereskedő ifjuság önképző egyesüle-
tének főtéri helyiségében szavallat, dal és felolvasással
egybekötött ünnepély.

Márcz. 24. A debreczeni pinczerek, kávéosok, ven-
déglősök tea estélye a Margit-fürdőben.

Márcz. 27. A debreczeni helyi vasút rénszvéntársaság
közgyűlése de. 10 órakor avárosháza uagytanácstermében.

— **Márczius 15. Felhívás Debreczen hazafias polgárságához!** 1848 márczius 15! Van-e köztetek szeretett polgártársaim! csak egy is, kinek szive e szavakra lángra ne lobbanna!! Erzitek e ama varázsnak csak egy parányi szikráit, mely 44 évvel ezelőtt a népek millióinak szívével lebilincselve tartá? Igen! Ott vagyunk ma is mindnyájan az emlékezet varázsfényének vezetése alatt, hol az eszme óriások viharoként zúgott és hozták forrongásba a világot, s letépve a megvasalt gondolat sző rablánczát, a rohamok felett megijedő nemzet diadalát ülték. Ott vagyunk az események viharában, mely szétszakítja a börtönök zárát. Ott látjuk felemelkedni a költőt lángjakkal, midőn kibeszélhetetlen lelkesedéssel zengi: Talpra magyar, hi a haza; itt az idő most vagy soha!... És oly jól esik lelkünknek e látomás! Oly jól esik tudnunk, hogy ezek a lángbaborult dicső alakok még most is küzdenek lelkünkre egy-egy lángszikrát, hogy biztassák csüggedő korunkat a haza forró szerelmére, hogy soha ki nem alvó vesta tűzként itt éltek szívünkkel, agyunkkal összeforvva, ti óriás szellemek! E tudat megleveniti előttünk porrá olvadt dicső alakjaitokat; érezzük, hogy az a tűz villama ismét kigyul, az ajk szava harangként zúgja: Szabadság, Testvériség, Egyenlőség... Szeretett polgártársaim! Ama szent idők emlékezetét velünk együtt minden évben forró szívvel s édes emlékezettel ülték meg! Az megijedő amaz óriás eseményekre ifjui hazaszeretet hevélvel áldozatok valamennyien. Jertek tehát ez évben is áldozunk szent érzelmekkel megtölt szíveink oltárán ama nagy napok emlékezetének, jertek ünnepeljünk. Az ünnepély tárgysorozata a következő: I. Szakasz. 1 sz. Gyülekezés a kollegium udvarán d. u. 1/2 3 órákor. 2 sz. Kántus ének. 3 sz. Szavaltat: Nagy Kálmán 36 jh.-tól. 4 sz. Kántus ének. 5 sz. Beszéd: Jánossy Zoltán esk. fel.-től. 6 sz. Kántus ének. II. Szakasz. 7 sz. Kivonulás az oroszánhoz. 8 sz. Kántus ének. 9 sz. Szavaltat: Diószegi Mihály 3. jh.-tól 10 sz. Kántus ének. Kelt Debreczen 1892 márcz. hó 12-én Diószegi Mihály főjegyző.

— **Katona tisztek özvegyeinek nyugdíja.** A debreczeni katonai ügyosztály ismétlen tevényt bocsát közzé, hogy katona tisztek özvegyei kiknek férje 1867. év után halt el, a katonaugyosztálynál jelentkezzenek. Az özvegyek jelentkezésükről értesíteni fogják a katonaugyosztályt megkereső parancsnokságot, ahol intézkedés történik az iránt, hogy az özvegyek őket megillető nyugdíjban részesüljenek. A jelentkezés feltételül azonban a megkereső parancsnokság által kikötött, hogy csak azon özvegyek vétetnek fel kik férjükkel házasságra még a tényleges szolgálát idejében léptek. A jelentkezések a debreczeni katonaugyosztálynál, Csegléd-utcán esz-közölhetők.

— **Drágul a hus.** Különösen a szegény sorsu gazdasszonyok, máról holnapra élő családok gondviselői forradalmi érzelmekkel vannak eltelve azért a kegyetlenségért, mert felémelték a hus árát. Zúgolódnak s a marha drágulásával magyarázzák meg a mészárosok a folytonos áremelést. A nagy közönség nehezen várja a bajok orvoslását.

— **Kitüntetés.** Mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, Rásó Gyulának, Hajdúvármegye alispánjának a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül Ó Felsége a király a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. A közügy terén kifejtett önzetlen és buzgó szolgálát méltó elismerése ez.

— **Nyilvános számadás.** A debreczeni dalgyelet által a felvidéki inségesek segélyezése céljából f. hó 10-én rendezett hangverseny anyagi eredménye következő volt: I. Bevétele: 1. Páholy és személylegyekért 422 frt. 2. Felülfizetésekből befolyt 66 frt 50 kr., összesen 488 frt 50 kr. II. Kiadás: 1. Nyomatványokért 20 frt 20 kr. 2. Terem rendezési költség 22 frt 30 kr. 3. Műsor rendezési költség 26 frt. 4. Rendőri bejelentésért 12 frt. Összesen 80 forint 50 kr. — S ekként a pénztár: tiszta jövedelem 408 frtot tesz, mely összeget a czélnak megfelelőleg rendeltetése helyére készséggel eljuttatunk. Egyszermind az ügy érdekében köszönetünket nyilvánítjuk a felül fizetésekért (következőknek: Márton Lászlóné 10 frtot, Dr. Medve Kálmán, Lengyel Imre és Szabó Mihály urak fejenként 5—5 frtot, Dr Sárváry Gyula, Mácsay Sándor, Bekényi Péter, Komlóssy Dezső, Szilágyi Imre urak és

Özv. Hegyi Mihályné urnó fejenként 3—3 frtot, özv. Szabó Lajosné, Jancsó Erzsébet, Komlóssy Imréné, Bérassy Sámuelné, Pápay Ida és Anna urhölgyek, Mészáros József és Weisz Sándor urak 2—2 frtot, — Bárdos Géza, Donogán István urak fejenként 1 frt 50 krt, Jurisziés Béla, Lemann G. Szabó L., Dr. Zicherman, Szabó L., Németh András, Aul Károly építész urak, Farkas Szeréna, Jeney Aranka és Szirmay Ernőné urhölgyek fejenként 1—1 frtot., Szalaz Venczel ur 50 krt, N. N. 30 krt. Debreczen, 1892. márczius 11-én. Márk Endre, elnök. Bárdos Géza, pénztárnok.

— **Márczius 15.** A kereskedő ifjak önképző egyesületének tagjai — mint már megirtuk — kedden márczius 15-én felolvasás, szavallat és dallal egybekötött estélyt rendeznek az egyesület helyiségében. Ez alkalommal a dalárda ad elő hazafias dalokat és Glück Antal titkár szavalja el Hirsch Nándor „Kossuth csillaga” című költeményét. Majd Szántó Sámuel dr., a kereskedelmi akademia tanára tart alkalmi felolvasást. Az ifjuság e szépnek ígérkező ünnepélyére szabad a bemenet s az érdeklődő közönség bizonyára egészen megtölti a termeket.

— **Kávé-kivonat — debreczeni találmány.** Rendkívül érdekes találmány bemutatása volt ma délelőtt a Bika-fogadó egyik földszinti termében. Leidenfrost Ármin derék fűszerkereskedő polgártársunk mutatta be kitűnő találmányát, melyet Györfy Aladárval értékesítkező készül a világforgalom piacán értékesíteni és a kávéivók rendelkezésére bocsátani. — Leidenfrost találmánya épp oly egyszerű és zseniális, mint minden nagy találmány, mely — mihelyt napvilágra kerül — nyomban Kolumbus tojásává lesz. Leidenfrost ugyanis a kávé pörkölése közben rájött arra, hogy a kávéből elillanó legfinomabb esszencia a ruháját egészen elárasztja pompás kávéillattal, mely 8—10 napig érezhető a ruhán. Az a gondolata támadt tehát, hogy miért ne lehetne ezt az illó kávé-szagot cikóriával felfogni s így a közönséges cikóriából kávé csinálni? Addig experimentált azután, míg végre sikerült neki oly gépet szerkesztetnie, melyben a kávé pörkölése közben elillanó kávéóro átömleszthető a közönséges cikóriába. Ennek a zseniális találmánynak ma volt a bemutatása. És a bemutatás teljesen sikerült. A nagy számmal megjelent szakférfiak meggyőződtek róla, hogy a cikória teljesen élvezhető kávéízt és kávéillatot kap az által, hogy a Leidenfrost gépe a kávépörkölése közben elillanó kávé-szeszsel a cikóriát telíti. A bemutatás sikerének öröme a feltaláló Leidenfrost és társa Györfy pompás villásreggelire hívták meg vendégeiket. A villásreggelin Györfy Aladár felköszöntötte a szakférfiakat és a sajtó képviselőit, Rudnyánszky Gyula a feltalálót éltette, örvendvén, hogy e nevezetes és igen praktikus találmány Debreczenből indul hódító körutjára a világ minden tája felé. Leidenfrost Ármin megköszönvén a megjelentek jóindulatát, megemlékezett Píros Béla mulakatos polgártársunkról, a ki a találmányához szükségelt gépet kitűnő ügyességgel állította elő. A megjelentek általában meg voltak elégedve az eredménnyel és kétségtelen, hogy a Leidenfrost találmánya segítségével a közönséges cikória középfinomságú kávévá preparálható. Erről a rendkívül érdekes találmányról lapunk hétfői számában külön cikkben fogunk részletes ismertetést adni.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük Kenderessy Lajos mint férj és gyermekeim: Mária, férje Farkas Agoston és egyetlen fiuk Gusztáv; Gyula; Anna, férje H. Nagy Lajos a legmélyebb fájdalomtól lesújtva tudatjuk a szerető nő, feledhetetlen jó anya, anyós és nagyanya, néhai Kenderesi Lajosné, szül. Bähringer Mária asszonynak folyó 1892. évi Márczius hó 11-én délelőt 1/2 10 ór-koor, élete 57-ik, boldog házasságunk 37-ik évben, hosszas és súlyos szenvedés után történt elhunytát. A kisenvedett földi maradványai folyó hó Márczius 13-án délután

4 órákor fognak a róm. kath. szertartás szerint a Leány-utczai 584-ik számú lakásunkon tartandó végtisztességtétel után a Csegléd-utczai sírkertben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre ugy mélyen tisztelt pályatársaimat, mint a közel és távol levő rokonok és ösmerősöket bánatos szível meghívjuk. Debreczen, 1892. márczius 11-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **A debreczeni eisz takarékpénztár** holnapi közgyűlésben a részvényeseknek adandó osztalék 85 frtban javasoltatik minden részvény után az igazgatóság által, mely javaslat ha elfogadtatik, f. hó 14-ike vagyis hétfőtől kezdve a pénztár már beváltja a szelvényeket. Az „István gözmalom” szelvényei pedig f. hó 15-től kezdve 20 frtjával váltatnak be az ipar- és kereskedelmi banknál vagy kint a gyártelepen a társulati pénztárnál.

— **Az „iparos kör”** mindazon új tagjai, kik a kör újabb megalakulása alkalmából kibocsátott aláírási iveren a körbe beiratkoztak felkértek, hogy az e hó 13-án, azaz a holnapi napon délután 3 órákor a körhelyiségében tartandó közgyűlésben megjelenni sziveskedjenek; a kör azon tagjai pedig, kiknél még aláírási iver vannak, arra kérének fel, hogy azokat akár Szedlák József körpénztárnok ur üzletében, akár a kör helyiségében mielőbb beadni ne terheltesenek. Az elnökség.

— **Jótékony adományt** küldött ma be szerkesztőségünkbe Dr. Hegedűs Pál orvos ur a következő sorok kéréstében. Igen tisztelt szerkesztő ur! A felvidéki inségesek részére itt küldök csekélységgemtel kitelhető 5 frtot, kérem azt a naponkint begyűlt összeggel rendeltetési helyére küldeni. Ha tehetségemben volna többet küldenék, legyen azonban a kevés is a többfelől begyűlt összegek pótló része nem hiúságból, se nem dicsvágyból hanem csak egyedül keblem őszinte sugallatának kifolyásából teszem. Ha a szegény tótoknak, különben is szegény s kopasz földterületükön eme csapás jutott osztályrészül hazafiu s testvéri kettős kötelességet teljesítünk akkor, midőn éhségüket csillapítani, s őket az éhenhalástól megmenteni igyekezünk. Hazafiu üdvözléssel maradtam Debreczen 1892 márcz. 11. Hegedűs Pál.

— **Béka van a gyomrában.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy Tóth István segélyért folyamodott a városhoz, hogy a klinikára küldjék fel, mert béka van a gyomrában. A polgármester, a kinél tegnap kihallgatáson volt Ujfalu s drhoz; a közkórház főorvosához utasította Tóth Istvánt. Dr. Ujfalu orvosok jelenlétében fogja Tóth Istvánt megvizsgálni. Amennyiben pedig a vizsgálat ma délután történt meg, arról jövő számunkban adhatunk értesítést.

— **Hangverseny a „Margit” fürdőben.** 1. Induló, Wagnertől. 2. Nyitány, „Pique Dame”-ből Suppétől. 3. „A nápolyi öbölnél”, keringő, Quardiatól. 4. „Tavaszi ébredés” románc Bach-tól. 5. Egyveleg „Das Glöcklein de Eremiten” operából, Maillarttól. 6. Pizzicato Gavotte” Latantól. 7. Kar és fonók dala, „Der fligende Holänder” cz. operából Wagnertől. 8. Egyveleg Planquett „Rip-Rip”-jéből Capektől. 9. „Röptében” gyorspolka, Gleisnertől.

— **Oroszlán, vagy kutya?** Érdekes párbeszédet élvezhettek azok, akik tegnap délután az emlékkert körül sétáltak. Két falusi paraszt asszony és egy fiu gyermek nézegették a kertben felállított emléket. Hozzá szól az idősebb asszony a fiuhoz nézd csak milyen nagy juhász kutya van ott kifaragva, de a fiu rögtön kész volt a kiigazító felelettel: „Nem kutya az, hanem oroszlán” — „Oroszlány az apád lelke felel az asszony — hát nem látod hogy farka van.”

— **Jelmezbal.** Az izraelita nőgyesület fényesnek ígérkező jelmez estélye ma este tartatik meg a Bika szálloda disztermében. Ezt iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a siker anyagilag és erkölcsileg is teljesen biztosítva van. A jelmezek megkapóak s bizonyára nagy tetszést fognak aratni. Minden körbennagy érdeklődés van, a Bika diszterme valószínűleg zsúfolásig meg fog telni.

— **A „Zion” debreczeni betegsegélyző egyesület** választmánya azon alkalomból, hogy az ipar- és kereskedelmi bank, valamint az István gözmalom-társulat a „Zion” együletet 10—10 frtnyi

támogat
igazgató
nyilvánít

zeni els
Szmeccs
osztás v

tegnap
volt, hog
Szolm
asztán ké

és ma is
nélküli
városn
kább a
meg éjj
bekisérte

4 óráko
tanácsos
tak: C
lós s y

Lajos b
nácsonk
katonat
zenekar
vára re
nak f. l
szives
hogy a
ur para
zetése
legszeb
szinész
bizotts
évenkér
részerő
dek s

güek e
helyéne
óra ra
egybeh
irányt
lesz a
nére k
kellő t
rűbben

iránt d
hogy S
zeni k
hogy a
az iga
sának
Rét t
népszí
kat fo

Sziglig
Laura
bosz
föllépt
Kátó
15-éne
Aza
Csütör
operet
ken, n
én P
nap m
gek,

Martine
Sill Au
Lóvy B
Geiger
Schwart
Krand

támogatásban részesítette, nevezett intézetek tek. igazgatóságainak ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

— **A felvidéki inségesek javára**, a debreczeni első takarékpénztár 100 forintot küldött Szmracsányi árvegyei főispánhoz, sürgős szétosztás végett.

— **Vonatkésés.** A budapesti személyvonat tegnap órai késéssel érkezett, melynek oka az volt, hogy a vonat egyik kocsijának tengelye Szolnok közelében meggyuladt, ami miatt aztán késedelem állott be.

— **Elfogott csavargók.** A rendőrség tegnap és ma ismét fogott el csavargókat olyan helyenkül cselédeket, akiknek engedély nélkül a városban tartózkodniok nem szabad. Ezek leginkább a „Bika“ szálloda hátulso udvarán huzzák meg éjjelenként magukat, ahonnan a rendőrség bekisérte őket.

Színház.

* **A városi színházi bizottság** tegnap d. u. 4 órakor ülést tartott Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt. Jelen voltak: Csának József, Fráter Imre, Komlóssy Arthur, Nemes Kálmán és Zádor Lajos bizottsági tagok és Zöld Mihály tb. tanácsnok, mint jegyző. A Krausz ezredes által a katonatiszti özvegyek és árvák, továbbá a katonai zenekarok vezető-karmesterei nyugdíj-alapja javára rendezendő hangverseny részére a színháznak f. hó 25-én (péntek) átengedését a bizottság szives készséggel véleményezi, hangsulyozván, hogy a katonai zenekar, kivált a Krausz ezredes ur parancsnoksága és Czapek karmester ur vezetése alatt városunkban a zeneművészet terén a legszebb kulturális feladatot teljesíti. — Az orsz. színész- és zene-akadémia megkeresése folytán a bizottság javasolja, miszerint egyelőre 3 évre, évenként 50 frt jutalomdíj küldessék fel a város részéről egy arra érdemes szegénysorsu növendék számára, kik között a debreczeni illetőségűek elsőbbséggel bírnak. — A nyári szinkör helyének megállapítására jövő szerdán d. u. 3 órára polgármester ur egy vegyes bizottságot fog egybehívni és pedig ezuttal a leggyakorlatiasb irányt követve, a nagyerdei fürdőház termében lesz a bizottsági összejövetel, honnan a helyszíne nére könnyen kiszállhatnak a tagok és azonnal kellő tájékozást szerezhetnek, hol lesz legcélszerűbben felépítendő nyári szinkörünk.

* **A Csikós** holnapi (vasárnapi) előadása iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Örvendünk, hogy Szigligeti e kitűnő népszínműve a debreczeni közönséget oly rendkívül érdekli; hisszük, hogy a holnapi zsufolt ház meg fogja erősíteni az igazgatóságot a Szigligeti-cziklus színrehozásának szép szándékában. A Csikós-ban különben Réthy Laura egyik legszebb és legkedvesebb népszínmű szerepében lép fel és gyönyörű dalokat fog énekelni.

* **Heti műsor.** Vasárnap, márczius 13-ikán Szigligeti népszínműve A csikós, Réthy Laura fölléptével. Hétfőn, márczius 14-ikén A boszorkányvár, operette, Réthy Laura fölléptével. Kedden, márczius 15-én Bánk-bán, Katona József klasszikus drámája, márczius 15-ének megünneplésére. Szerdán, márcz. 16-án Az aglegények, Sardou vigjátéka. — Csütörtökön, márcz. 17-én A madarász, operette, 16-or, Réthy Laura fellépésével pénteken, márcz. 18-án szünet, szombaton, márcz. 19-én P e p i t a Réthy Laura fellépésével. Vasárnap márcz. 20-án Színházi képtelenségek, bohózat.

Idegenek névsora.

Bika szálloda.

Martineli Bpest,
Sill Aurél Potsdam,
Lövy Bpest,
Geiger Eperjes,
Schvartz Bpest,
Krand

Stehr Trieszt,
Nautner Bécs,

Angol királynő szálloda.

Diámant Herman Bécs,
Szabó Antaló Mihályfalva,
Kovács Samu Bécs,
Kohn Miksa „
Deuts Bpest,
Czerják N Károly,
Berger Sándor Bpest,
Klein Aladár Sz-györgy pusztá,

Fehérlő szálloda.

Simli Marian Bpest,
Grab Herman Bécs,
Roth Robert Bpest,
Frisch József „
Galovich Gy. „
Kotsmár Géza Polgár,

Frohner szálloda.

Kinda Sándor Bpest,
Kolot „
Wirth „
Schercs „
Lippe Náudvar „
Nyul „
Dobos Kövesd „
Schvarcz Csengee,

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Holnap vasárnap, márczius hó 13-án.

A CSIKÓS.

Szerecsés eszme,

hogy mielőtt Ön az értéktőzsdén bármi üzletet kezdeményezne, rendelje meg előbb JULES RAFF-nak megbízható „a tőzsde vezetőjét“, — melynek könnyen megérthető magyarázataiból átlátható, miképen lehet a tőzsdén biztos sikerrel működni.

Megrendelhető Fodor Nándor bankháznál (Budapesten, Erzsébet-körút 15) 60 kr. nak előleges beküldése mellett.

VILHELM JOSEFIN

Bécsből Tükör-utca 1. sz. jelenti, miszerint párisi bevasárlásából visszatért és az általa bevásárolt hálóköntösök és egyéb fehéreneműeket megtekintés végett naponta 3—7-ig a nagyérdemű közönségnek felajánlja. Itt tartózkodás cirka 3 nap. (Bika szálloda 6-ik szám.)

Hirdetés.

A debreczeni első takarékpénztár XLVI. évi rendes közgyűlését

1892 Márczius hó 13-ik napján délelőt 10 órakor, Debreczenben, az intézet üzleti helyiségének tanács-termében tartja.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és az általok betérjesztett 1891. évi zárszámadások megbirálása.
2. A nyereség miként felosztásának megállapítása.
3. Az igazgatóság indítványa, a felügyelő bizottság javadalmazásának felemelése tárgyában.
4. Felügyelő bizottsági 3 rendes és 2 póttag választása.

A mérleg és a nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések és indítványok, folyó 1892. évi Márczius 5-től fogva a pénztári helyiségben, a hivatalos órák alatt, megtekinthetők.

Az igazgatóság.

Művirágkiállítás Debreczenben

Debreczen, márcz. 12.

Van a műiparnak egy igen kedves, poétikus ága, a művirágkészítés, melyet ha valaki teljesen elsajátít, egészen tükölyre emel, bátran, jó lélekkel nevezhetjük e téren művészeknek, vagy művésznőnek.

A műipar e fájának művelésével azonban minálunk csak kevéssel ezelőtt is édes-keveset törődtek Magyarországon, dacára annak, hogy lépten-nyomon fordulnak elő alkalmak arra, hogy el kell ösmernünk ez ipar fejlesztésének szükségességét.

E tekintetben Magyarország a mai napig is nagyrésztben a külföldre szorítokzik s a nagy közönséget a külföld látja el művirágaival.

Különösen Franciaországot említhetjük e helyen olyannak, mint a mely élénk forgalmat csinál művirágiparával, mint a hol már évtizedekkel ezelőtt nagyobb lendületet vett a művirágkészítés. Kereskedőink közvetítése folytán onnan látjuk el mi is magunkat e czikkkel, ha a különböző csokroknaál, koszoruknaál, mesterséges arkadok összeállításánál, szalón- de különösen toilette-diszítésnél belátjuk nélkülözhetetlenségét a művirágoknak.

Pedig bizony — restelve ugyan, de — be kell vallanunk, hogy — mint sok tekintetben, ugy itt is — kár nekünk a külföldre szorítokoznunk.

Sokkal rövidebb, könnyebb uton juthatnánk hozzá s nem kapnánk, aránylag mesés arakon az utánzatok legalsó fokán álló, közönséges, felületes kivitelű gyári munkát.

— Egy kis jó akarattal kultiválhatnánk a művirág-készítést, egy kis jóakarattal megteremthetnénk a művirág-ipart.

Mert mint minden tér, ugy ez sem áll mindenüttörő nélkül, mert vannak nálunk is olyanok, kik élénk érdeklődéssel tekintenek a virágkészítés jövője elé, kik örömmel sajátítják e kedves művészkedés apróbb titkait, s ha egy-egy es művirág-iparról Magyarországon ez ideig szó sem lehet, de annak házilag készítése már jelentékeny szerepet játszik a női divat történetében.

Mint a magyarországi művirág-készítés egyedüli lelkes uttörőjét, a legszebb művészetek egyikének megteremtőjét tekinthetjük Szirmai Mészáros Jusztin urnőt, városunk lakosát, a sokak által előnyösen ismert és kedvelt művésznőt.

Ó az, aki egy évtized leforgása alatt bebarangolta hazánk nevezetesebb városait, min-

denütt élénk érdeklődést keltve, diadalt aratva működésével.

Budapest, Arad, Kolozsvár, Szatmár, Nagy-Várad, M.-Vásárhely, M.-Sziget, Munkács, H.-M.-Vásárhely, Nagy-Bánya, N.-Kálló, Sz.-Somlyó, Deés stb. városaink lakosainak hölgyvilága, főúri családjai, nőnöveldéi, legelső intézetei, zárdái tanubizonyoságot tesznek arról, hogy a művirágkészítés meghonosítását illetőleg senki sem fáradozott annyit, mint ő.

Kiállításával ugy a fővárosi, mint a vidéki sajtó érdeklődéssel foglalkozott, — művészetéről Baross miniszter elismerőleg nyilatkozott, ráfordult figyelme a királynak, ki csak nem régen is nagybecsű ajándékával tüntette ki.

Művésze után modorával hódítja meg magának a közönséget. Mert a milyen páratlanul áll a virágkészítés terén, oly páratlanul ismert, kedves modoráról.

Oktatásának, tanításának egy sajátoszerű methodusa van, miről hű képet nyújtanak tanórái. A növendékek vele együtt kaczagva trécselnek, dalolnak, nyüzsögnek-mozognak s e közben — talán maguk sem tudva hogy — de magukévá teszik a virágkészítés művészetét.

Igy van az, hogy egy-két óra alatt képes játszva megtanítani a minden előismeret nélküli növendéket festésre, színezésre, összeállításra.

Hogy pedig a művirág-készítés meghonosítója hazánkban, semmi fáradságot nem kímél, semmi akadályt nem ösmér, arról közel 130 okmánya tanuskodik. Művésze, modora által különben érdeklődést kelteni a művirágok iránt nem nagy feladat neki.

Megjelenik valahol, felüti sátorát, — alig beszél valakivel egy-két szót, már megszeretik s vele együtt megszeretik művészetét is.

Művésze s modora össze van benne forrva. Az előbbiben a szabad természetet utánozza, az utóbbiban utolsó izzig természetes.

Termei nyitvák bárki előtt. A kivel egyszer szóba áll, azt ugy tekinti, mintha isten tudja milyen régi ösmérőse volna.

És nagyon szereti Debreczent. Ez idő szertint is több város édesgette magához, de ő nem akarta itt hagyni kedvencz tartózkodási helyét, Debreczent. Mert használni akart városának: virág-kiállítás rendezését vette tervbe. S e terve már közel van a befejezéshez, mert kiállítására már a jövő hóban megnyilik.

Debreczen nagy érdeklődéssel viseltetik kedvencz művésznőjének kiállítására iránt, melyen tanítványai, növendékei munkájával öt évi fáradozásainak sikerét akarja bemutatni a közönség-

nek. De méltán meg is érdemli az érdeklődést, mert virágkiállítására Debreczen minden időben büszke lehet.

(Szaty.)

Füst, füst, füst. . . .

Füst, füst, füst! Füst a világ!

Tegnap még fennen lobogott a láng, bevilágítva a nagy mindenséget; ma már csak a szikra ég, mely letűnt dicsőségről, kihalt lángról beszél, de fellobbanni többé nem fog; s holnap — holnap már csak a füst fog szállani a pusztá világtúrben, mely a hatalmas lángok egykori létezését megdöbbenőn, borzasztó nagyszerűségben jelzi. . . .

Lepkék után futkos a gyermek, s ha elfáradt, anyja ölére hajtja fejét, s álmodik — boldogságról. . . . Miről is álmódhatnék?

Ifjúvá serdül a gyermek, nem néz a szálló lepkére, más lepke az, amit ő kerget! Merész vágyai eget vivnak, képzelete szárnyán felhőkbe száll, s ott épít várakat! Reménye a lehetetlenség rengetegébe vész! S hova ér? Visszahull a földre, megtépett szárnyakkal; de maradt egy kincse, a — tapasztalás.

Férfi lett az ifjúból. Komoly munka foglalja el a csapongó vágyaktól az időt. Csalfa reményekben nem hisz többé, neveti a dórén megalkotott fellegrákokat; s csöndes családi körben, gondos, jó nő, kedves, csacsogó gyermekek közt a mennyben hiszi magát. S midőn legboldogabb, midőn elérte, amit kívánt — kopogtat a csonttérmet, a halál, s egy csapással mindenek vége!

Füst, füst, füst. . . .

Babáit öltözteti a kis lány, varja a ruhákat, lakadalmat ül, s a kis barátókkal hetedhét országra szóló dinom-dánomot ütnek!

Múlik az idő. . . . Az első bál vigalmaitól kihevülten dobja magát a pamlagra, s gondolkodik — róla? Mily epedő volt tekintete, mily lágy a hangja, mily édesen szorította kezét! . . . S boldogan hajtja fejét a párnákra, szerelmesen szorítja azokat keblére, s csóközporral borítja csücskeiket. . . .

Ébred, s — csalódik!

Himezve ül ablakánál, minden öltéssel egy-egy könnyű, egy-egy keserű könnyűt varr be munkájába.

Bánkodik, és — feled!

Más udvarló tűnik fel, az is tud epedőn nézni, lágyan sohajtani, s szorítani a kezét. . . .

Az udvariasság.

A szemtelenségnek és alakoskodásnak legelső foka, a jó társaságban való hazudozás művésze; a legravaszabb és legtökéletesebb eljárás boszantani barátainkat a formulá s a természetellenes gyakorlat leple alatt, — melytől senki sem hagyja magát megcsalni, melyet azonban mindenki elfogad — gyáván csepegtetni embertársunkba azt a mérget, mely minden ugy nevezett civilizált emberben rejlik; ez az udvariasság.

Ha igaz az, hogy a beszéd azért adatott az embernek, hogy gondolatait elrejtse; (Talleyrand híres mondása) még igazabb, hogy az udvariasság azért találtatott fel, hogy eltitkolja az ember gonosz ösztöneit s szabályszerűnek láttassék viselkedése akkor, mikor a legrosszabb csinyeket követi el másokkal szemben és hogy a maga részére több becsülést nyerjen, mint a mi megilleti.

Az ostobák és unalmasok voltak azok, a kik kieszték ezt az általánosan elfogadott csalást, melynek segítségével végre ők is élvezhetik a társaságban ugyanazon előnyöket, mint a kellemes és keresett emberek.

Denikve is az udvariasság abban áll, hogy az ember szemben szintén az ellenkezőjét mondja annak, a mit másokról hátuk mögött mond; hogy bánják azokkal, a kiket utál, úgy, mintha imádná őket, sőt gyakran még valamivel jobban azokkal, a kiket megvet, mintha becsülné őket; azokkal, a kiket kerül, mint a dögvészt, olyan figyelemmel, mintha legnagyobb gyönyörűsége volt látni őket. S hogy végtelenül jobban igyekezék ellenségeinek, mint barátjainak nevében

Nagy messziről űzi, verdesi valami:
Valaki elé — ha halva is — omlani!

Százados cser árnyán gyöngye sirám hallik.
Komor utas döbben, szívébe nyilallik.

Villog agyán egy tör: egy gyilkos gondolat;
Emlék, aminővel a pokol fojtogat.

„Lelkemen vér nincs! Hát miért retten össze?
Utfelen, éjfélkor . . . óh! vadállat! . . . Jöszte?

Te kis gyámoltalan; ki vetett el itten?
E hulla? Jaj . . . te vagy?! Könyörülő Isten! . . .

Fekete redők közt bujdosik hold, csillag.
Hajnal, ilyen éjre tán soha se virrad.

Nádas kis vityilló, hófehér faladdal!
Körülötted, benned újra csattog a dal.

Virágos ablakod függönyeid megett
Bölcsöd patyolatján angyalfő szendereg.

Templom ez is, mint az, hol e pillanatban
Két üdült halandó szent áldás alatt van.

Nász eltakarodik, udvar, utcza csendes;
Picziny a bölcsőben gögicsélve repdes.

Komor utas arezán mennyei fény lángol.
Erdők bujdosója ing a boldogságtól.

Rebegés áramlik a gyógyögök felett:
„Örökkön-örökké csak vele és veled!”
E. Kovács Gyula.

Hárman.

— Románca. —

Beteges lombokon remeg az alkonyat;
Zokogó fuvalom siralmat hajtogat:

„Takarj el, temess el kerek erdő gyásza,
Olvaszson könyörrel bujdosód fohásza!

Ág-bogad omolják halommá felettem
Ember, ég ne sejtse, hova, mivé lettem! . . .”

Százados cser árnyán, mereven, fehéren,
Csak áll a szegény lány . . . őli bu, szemérem.

Zilált haja fürti — bomlott selyem-sátor —
Hullámlik kebele' sajgó sohajtától:

„Boldogtalanom te, remegő szegyenem,
Mit félsz? Csak a kuvik! Ki halott? En? Te?
Nem!

Sötét, légi szárnyas — gyászfelhők torlatán —
Keresd föl gyilkosunk, sikolts be ablakán;

Verd föl édes csendét; sikoltsd rá nevem.
Verje meg az Isten, mint vele engemet! . . .”

Tépett liliomszál hüledez, márványul,
Ráforrt bimbájával a sudárra hárul.

Bomlatag elméjén szakadozó szálak,
Összekötő kézre — oh! jaj — hol találak?!

De hisz égen, földön egy a t y a vezérel . . .
Százados cser árnyán komor utas tér el.

becses
kis-piacz
megfelelő

ET

endelése-
gyer-b divatu
és a leg-
legjutá-el mellett
mértékül

s pártfo-

OS,
-ház.

ére ingyen

etenül.

nek.

a, szabály-
-tízoltó-
tékasztalra
kabátokra,
g stb.
pju posztó-
s a szabó
rongyokat

nnben.

O ért. fél-
em mellett
radék akad
kat szétkül-
zedelgésnél,
elvény min-
get külö-
szelvényeket
nyilvánvaló a
a divatból
ak és ezen
madat sem.
élnzt vissza-
x megrende-ou felül bér-
nygel, olasz,

r.

al azon hely-
gyakból álló
etet 3 fnt 95visszaadatik.
k. Szétküldés
mellett. A leg-
dó.
Csengery-áll a világiroda-
nyat tartalmaz
ol. 1. egy tükör
nu tanár által a
ny, 2. asztaltán-
és, 5. egy élő
mutatvány a leg-
Számos ábrával
bárhova is bér-
tatot a könyvből
ész-utca 35. sz.
an Simon

Még talán sajog szívében egy húr azután a másik után — de azért ennek adja kezét!...

Ring a bölcső, sir a gyermek, kikapós a férj, elhanyagolja nejét, s ő vigasztalást keres. S akad vigasztaló. Feljön két csillag a nő két égére, a huszárhadnagy két gallérján, s azt választja vezérlő csillagul. Az el is vezeti s szobájában hült helyét leli a férj!...

Füst, füst, füst...

Tegnap még fennen lobogott a láng, ma már csak a szikra világít, s holnapra kialszik az is. . . .

LAY—CSY.

Apróságok.

* **Tévesztett pálya.** Mikor Mirabeau a nemzetgyűlésben arra a beszédre felelt, melyben ez a mondat is volt: „Catilina a kapuk előtt áll és ti tanácskoztok.” Molé, a híres színész azt mondta neki, hogy: „En edes istenem, be eltévesztette ön a hivatását.” — Rachel, a híres tragika is, mikor a képviselőkamrában Guizot egy beszédét hallgatta, e szavakra fakadt: „Ezzel az emberrel együtt szeretnék fellépni.” A színész e nyilatkozatai egy kissé talán azt mondották, hogy az illető szónokok tulajdonképen — komédiások voltak.

* **Fényezés virágokkal.** New-York egyik nábobja a minap estélyt adott, melynek fényes volta még az amerikaiakat is csodálatba ejtette. A termék valóságos exotikus tájakká voltak alakítva s a legkritkább délszaki virágok illata kábította a vendégeket. Az udvarias háziur minden női vendégnek csinos ezüsttartóba foglalt néhány szál kaktusvirágot adott. A kaktusokat Mexikóból hozatta s óriás összegeket fizetett értük. A virágok darabjának ára 10 dollár (a mi pénzünk szerint 22 forint) volt. Az amerikai termék virágdiszítéséért mesés összegeket szoktak fizetni. A „Jonathan bátya” szerzője utleírásában olyan ünnepélyekről emlékezik meg, melyeken a háziur a termék falainak virágokkal való diszítéséért 50,000 frtot adott ki.

* **Névtelen nők.** Ázsia keletén, Koreában, a nőknek semmi társadalmi helyzetük nincs, s a leányoknak még nevet sem adnak. Ha beszélnek valamelyikről, azt mondják, hogy X-nek a felesége, M-nek az anyja, vagy Z-nek a testvére. Ha több testvér is van, akkor valamely tulajdonságáról különböztetik meg, például: a kövérebb, a

járni. Ez az elvvé emelt Tartúffizmus gyakran a szemtelenség és gonoszság legmagasabb foka.

Mikor azt mondják valakinek a társaságban „Oh, milyen szellemes ön!” ez annyit jelent tulajdonképen: „Ön elég ostoba arra, hogy ezt elhiggye és nem is sejtí, hogy otromba önhittsége mennyire untat.” — Mikor azt mondják: „Milyen tehetséges híres író ön!” ez azt teszi: „Ön olyan stitulusban ír, mint egy tyukszemoperáló és sokkal jobban tenné, ha nem gyilkolna bennünket prózájával, hiszen oly könnyű nem — írni.” „Az ön lovai határozottan a legszebbek Budapesten” ez a dicséret ekvivalens ezzel: „Nevetséges két sovány gebe, melyekből minden gunyt űz, a melyek csak postakocsit huzni valók hanem tarthat az ember jobb ekvipázsl, hát menjen bérkocsin.” „Az ön lakása a berendezésnek és jó izlésnek valóságos csodája.” Igazi értelmére fordítva annyit jelent: „Minő szedett-vedett butoros! Izléstelenebb már nem lehetne.” „Minő pompás toalettje van, ma este ön elragadóan néz ki, egy jó barátné szájában ez csak annyit tesz: „Milyen bárgyu vagy lelkecském, különben nem bánom, legalább ebben a maszkara ruhában nem rabolod el tőlem a sikert.”

* * *

És a meghívások! — Van-e valami hamibb, illetlenebb, borzasztóbb és iztelenebb?

Ebédre hívnak olyan ostoba fecsegők, a kiket egész életében kerülni igyekezel és a kiknek társaságától borzadsz.

És az udvariasság követeli, hogy ott nyeld el a keserű falatokat, sőt követeli, hogy magad is kornyikálj a családi hangversenyen, hogy tapsolt a társaság komédiáinak, a kiket különben utálatosaknak találsz és a pokolba kívánod vajamennyit; hogy szenvedj a műkedvelő szava-

szóke, a soványabb. A koreai nők tehát nem használhatnak — monogramot sem.

* **Szinitüneteket előidéző szaglás és hallás.** A párisi Sociétés de Biologie legutóbbi ülésén, dr. Dejarine egy fiatal ideges hölgyet mutatott be, a kinél minden egyes szaglási eset egyúttal bizonyos fénytüneteket is támaszt. Az ily érzelmi tüneteket, melyeket a hallás avagy pedig az arczkifejezés idéz elő, a tudományos irodalomban „színes hallás” név alatt ismeretesek. Bécsben szintén előfordult egy eset, a midőn az illetőnél minden trombitahang egyúttal éles szinitüneteket idézett elő.

* **Velocipédek a francia hadseregben.** A francia vezérkar komolyan foglalkozik vele, hogy a hirszerző és jelentő szolgálatra velocipedeseket alkalmazzanak. A tartalék és területi csapatok állományába tartozó kerékpáros sportférfiak békében nyilvántartassanak, háboruiban pedig a törzsek és csapattestekhez beosztassanak. A kerékpározó szolgálat szervezésével foglalkozó bizottság azt javasolja, hogy hadjárat esetén minden hadtest főhadiszállásához nyolcz, minden hadosztály törzshadiszállásához négy, minden dandárparancsnoksághoz két, továbbá minden gyalogezredhez négy kerékpáros osztassék; e szerint minden hadtest 96 kerékpárost kapna. — A hadiszükséglet négyezer főt tenne ki. Ezenkívül azt is tervezik még, hogy részint begyakorlás, részint pedig a küldönczök pótlására gyalogezredenkint két kerékpáros rendszeresítették. A kik száma körülbelül hatszáz főt tenne. — Ezenkint július elsejére általános pályázat hirdettetik. E szolgálatra pályázóktól megkívántatnék és pedig a törzsekhez beosztandóktól, hogy kilenczven kilométernyi utat legalább is hat óra alatt, a máshova beosztandóktól pedig, hogy ötven kilométert legalább négy óra alatt beutni képesek legyenek. Használatra a bicziklette választott; mindenki saját gépét tartoznék használni, a melyért békében fél frank, gyakorlatoknál kétharmad frank koptatási díjat kapna naponkint a kincstártól. Háboruban a szükséges kerékpárok becsértékük megtérítése mellett harácsoltatának. A gépek javítása költségeit, ugy a szolgálathoz elvesztett vagy tönkrement gépek árát a kincstár térítené meg.

* **Homéros asszony volt.** Butler Sámuel, a szellemességéről ösmert angol tudós a minap felolvasást tartott, a melyben azt akarta bebizonyítani, hogy az Odyssea költője — asszony volt. Csak aszszonytól telhetik az — vélte Butler, hogy egészben oly összefüggés nélkül és a rész-

lása alatt és hízogően magasztald; hogy mosolygóan dicsérd a házi kisasszonyt, a ki füled gyötrelmére nyuzza Beethovent vagy Mozartot; egy szóval jónak találd azt a mi rossz; állítsd erősen, hogy milyen kellemetes hűs van, mikor majd megfulsz a hőség miatt; mondd, hogy el vagy ragadtatva a kis ünnepély bájától, a mikor alaposan meguntad magadat és nem lesz sürgősebb dolgod, mint kiszabadulván innét, a háztetőkről kiáltani, hogy gyalázatos volt az egész.

Még jó szerencse, ha a házi ur elhagyja ilani, mikor már nem bírod tovább; szerencse, ha nem oly rendkívül udvarias ural és asszony-nyal van dolgod, a kik visszatartanak erőszak-kal, mikor kiszabadulni készülsz ebből a pokolból.

A vizitelés: ez még a borzasztóbb. Nincs jó dolga az embernek, hogy folyvást azokat fogadja, a kik ránézve borzasztóbb vagy közönyöse s e miatt igazi barátait alig látja; él azon alakok közt, a kiket utál s nélkülözi azokat, a kiket kedvel; önként balga kötelességeket teremt magának és életét megmérgezi.

A látogatás, melyet nálunk tesznek, vissza kell adni s a melyeket mi teszünk, nekünk adják vissza. Mindkét részen többnyire a boszantás, a kedvtelenség szerepel, savanyu arczczal átkozván a fatális illemszabályokat míg ezen gyászszertartást végzi az ember. Elmondják a konvenczió-nális frázisokat, azonban ferdén nézik egymást, olyan magatartást és arczkifejezést öltenek, mely nem hagy fenforogni semmi kétséget mindegyiknek benső érzelmei és véleménye fölött. Egészben véve a látogatás a legtökéletesebb kifejezése az ellenségeskedésnek, a vad gyűlöletnek és ostobaságnak.

letekben oly bámulatos tudatlansággal kezelje az anyagot. Az Odyssea költője nem is könyit a hadviselés mesterségéhez, nem ért a tengerészethez, a természetrajzhoz és mégis folyton oly dolgokról beszél, melyekhez halvány sejtelmé sincs. A férfiak lealacsonyítása, mely minden esetben a nők javára üt ki, a szerelmi problémák felületes lélektani bonczolgatása — mindez a megfigyelés, melyet Butler az Odysseán vélt tenni, megerősítik főnt jelzett vélekedésében, — ha ugyan vélekedésről van szó s nem farsangi tréfáról, melyben az egyébként jeles tudós kedvét találta.

* **Érdekes csontvázak.** Mr. Putnam, a chigagói kiállítás ethnologiai osztályának elnöke, mult év november hó 14-én érdekes ethnologiai felfedezést tett. Mr. Putnam Chillicothe (Ohio) közelében több hónap óta indián sírokat ásott. A mintegy 500 láb hosszú és 280 láb széles sírdombon 14 láb mélyre ástak jól konzervált férfi csontvázra akadtak, melyen rézfégyverzet volt; a csontváz fején tojásdad sisak, a pofacsontokon pedig szintén rézlapok. Ugyancsak rézlapok fedték a karokat, mellet, a gyomortájékát, valamint a két halántékot. A szájjüregben nagy, igaz gyöngyök voltak, a nyakon pedig egy zsinóron medvefogak gyönggyel vegyesek lógtak. A férfi csontváza mellett asszonn csontváza is akadtak. Valószínű tehát, hogy a két egymás mellett fekvő csontváz egy házaspár csontváza, kik a régészek gyanítása szerint 600 év óta pihennek egymás mellett a hideg földben.

* **A napfoltok befolyása a föld delejességére.** A hatvanas évek elején több csillagász, névszerint Wolf, Gautier, Lamont és Sabine, körülbelül egy és ugyanazon időben arra a felfedezésre jutottak, hogy a mágnettű elhajlása periódusszerű, vagyis rendszerint 10 és 11 évi időközben szokott előfordulni. Rövid idő múlva Schwabe desszaui csillagász pedig, több évi tapasztalatok alapján megállapította, hogy a napfoltok minden tíz évben mindig tömegesebben tehát bizonyos maximumban szoktak a napon előfordulni. A mi a napfoltoknak a körlegre való befolyását illeti, ha azon szempontból indulunk ki, hogy a napfoltok egy kihűlési processusnak a jelenségei, akkor bizvást azt következtethetjük, hogy az ily kihűlés a nap hőkisugárzására befolyással mindenesetre bír, így tehát a föld temperaturájára is. Azonban ez csak feltételes következtetés. Sajátságos azonban, hogy a hő szüreték rendszerint oly időre esnek, a mikor a napfoltok a legkisebb számban észlelhetők, a nap hősugárzó képessége tehát a legnagyobb. Köppen csillagász határozottan állítja, hogy a délköri temperatura a napfoltok számától függ.

* **A párisi színházak bevételai.** A párisi színházak 1891-ben összesen 23,599,656 frankot és 88 centimet vettek be. Azok a színházak, melyek egy millió franknál többet vettek be, a következők: Opera (3,068,467), — Comédie Française (1,978,525), — Opera Comique (1 millió 763,081), — Variétés (1 millió 135 ezer 18.) — Bouffes Parisiennes (1,130,551); legkevesebb bevételűek voltak a következőknek: Beaumarchais (57,628), Moncey (28,088) és La Villette (9,229). 1848. óta következőkép alakultak az összes színházak bevételai: 1848: 5,553,441, 1849: 6,431,251, 1850: 8,206,818, 1851: 8,661,916, 1852: 9,537,939, 1853: 11,352,222, 1854: 10,738,078, 1855: 13,828,123, 1856: 12,186,125, 1857: 12,722,501, 1858: 12,737,498, 1859: 12,452,314, 1860: 14,432,944, 1861: 13,704,501, 1862: 14,506,683, 1863: 15,800,517, 1864: 16,023,665, 1865: 15,907,006, 1866: 16,962,502, 1867: 21,983,867, 1868: 13,361,020, 1869: 15,198,000, 1870: 8,107,285, 1871: 5,715,113, 1872: 16,144,597, 1873: 16,504,373, 1874: 18,368,279, 1875: 20,907,391, 1876: 21,663,662, 1877: 20,978,180, 1878: 30,657,490, 1879: 20,619,310, 1880: 22,614,018, 1881: 27,434,418, 1882: 29,068,592, 1883: 29,144,609, 1884: 25,984,054, 1885: 25,590,077, 1886: 25,074,458, 1887: 22,062,440, 1888: 23,007,074, 1889: 32,138,098, 1890: 23,013,459, 1891: 23,599,657. Az összes párisi színházak tehát 1848 óta, azaz 44 év alatt 770,599,619 frankot vettek be. A párisiak és az idegenek tehát ez alatt a 44 év alatt színházakra naponként átlag 47,951 frankot költöttek.

GYENES LAJOS

női divat raktára

Debreczen, főté, városház-épület.

Ajánlja a **TAVASZI IDÉNYRE:**

**Női ruhaszöveteket és diszeket,
Gyászkeelméket.**

Toile, Ajour és egyéb mosókelméket,
GSIPKE, SZALAG és PIPERE CZIKKEKET.

Diszkötényeket,

CSIPKE FÜGGÖNYÖKET,

Francia, Hauschild, Harlandi kötő és himző
pamutokat,

Rövidkarukat,

FÉRFI FEHÉRNEMŰEKET és NYAKKENDŐKET,

SIRKOSZORUKAT,

Női ruhák elkészítését saját szöveimből elvállalom.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

TÓTH TESTVÉREK

**Mindennemű szabó-kellékek
a legolcsóbb árak mellett**

Kész női felöltők,
legkitünőbb szabásu
vállfűzők
kitünő női
szabászat.

Divatos tavaszi
francia angol és belföldi
női ruha
szövetek
selyemkondók.

Francia
angol és belföldi
férfi gyapjukelmék
szép választékban.

Elvállaljuk
mindennemű férfi
ruhák megcsináltatását
is saját kelmeinkből jó
szabásért felelősséget vállalunk.

Márzeius hótól kezdve

tavaszi és nyári kelme is.

Jó minőségű téli Mantók selyembéléssel díszes 8-10 forintig, egész gyapju finom takarópokrécok 3 25-től felfelé, berlini kendők, téli fejkendők, Muffok.

A hírneves Schroll gyártmányaiból **kitünő minőségű és szabásu chifon férfi-ingek** darabja 1.20, 1.70, 2.—, 2.40, a legújabb fazonok. —
Nyakkendők, gallérok, kézelők. Nagyválasztéku női kötény-raktár.

női- és férfi- divatraktára.

DEBRECZEN, czepléd-utca város ház épület

Vigadó épület, MARAMAROS-SZIGET.

Uj posztóraktár!

Tudatjuk a n. é. közönség-
gel, hogy az egész országban
oly nagy hírnévnek örvendő

Brassói gyapjuposztókból

a közeledő tavaszi idényre
nagy választéku raktárt ren-
deztünk be azokat a valódi
tisza gyapju minőségben igen
olesón árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

Mintákat kívánatra készséggel
küldünk.

Birtokbérbeadási

hirdetmény.

Nyiregyháza városától egy
óránnyira az ugynevezett Sima-
pusztán fekvő 767 magyar hol-
dat tevő tagositott birtok Szent-
Mihály napjától több évre
haszonbérbe adandó.

Felvilágosítással szolgál —
Dr. Dévay Ignác Bu-
dapest VI. Nagy-János utca
2. szám.

A ki finom, sima arczbőrre,

az ember ezen diszére szert
tenni óhajt, az ne mulass-
za el

ZILZER JOHANNA

sok éven át kitünőnek bizo-
nyult arczenőcsét használni.
E kenőcs rövid idő alatt el-
távolít mindennemű bőrbajt,
nevezetesen: szeplőt, májfoltokat szemölcsöket
stb. s az arcznak késő korig egészszeges rózsás
színt kölcsönöz. A gyors és szép sikerért jótál-
lás vállaltatik. Egyidőre szives figyelmébe
ajánlatik a n. é. közönségnek Zilzer Johanna
felülmulhatatlan hajnövesztő kenőcs. Arak:
nagy tégely 1 frt 20 kr., kis tégely 60 kr. Az
arczenőcséhez való szappan 30 kr. A hajnövesztő
kenőcshez való üvegese esszencia 30 kr. Szét-
küldések a világ minden tájeka felé utánvétellel,
Valódi minőségben kapható.

Zilzer Johannánál Budapest, Kisdiófat
utca 16, I. eme-
lértár Debreczen és vidékére: dr.
Rotschnek V. Emil ur „Egyszarvuhoz” czimzett
gyógytárában.

„THE GRESHAM“ életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:
Budapest, Ferencz-József-tér 5-6.
a társaság házában.

Ausztriai fiók:
Bécs, Gisellastrasse 1. szám.
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. június 30-án	Frk.	117.550,797
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1891. június 30-án	„	20.725,259
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848)	„	249,311,449
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál	„	61.372,000
értékig nyújtottak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke	„	1.728,184,555

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, további ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

A vöröskereszt-egylet Erzsébet kórházának
COGNAC szállítója.

Csak akkor valódi, ha a sárga dugón az a felirat olvasható: „Gróf Esterházy Géza.“

Gr. Esterházy Géza-fele COGNAC

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól ízlik.

minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnyal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb. Külön'egesség a **** COGNAC, mely mindenütt kapható.

Központi iroda, BUDAPEST, külső váci-ut 23-ik sz.

Lipcse, 1892. nagy aranyérem.

Szakértői vélemény: a forgalomban levő valódi francia gyártmányokkal vetekedhetik.

MATERNYKÁROLY

Gőz és vegyészeti ruhatisztító és javító műhelye
Debreczenben.

Tisztelettel bátorkodom becses tudására hozni, hogy helyben nagy-hatvan utcán 1447. sz. háznál a jelen kornak teljesen megfelelő

Gőz és vegyészeti ruhatisztító és javító műhelyt

nyitottam, hol minden szakmába vágó bármily nemű és színű női és férfi ruhák tisztítását elvállalom, ugymint:

selyemruhák, kendők, és csipkék, szalagok, bársonyok, ugy gyapju szövet ruhákat is, női és gyermek fehér köpenyeket, valamint disztollak tisztítását ez utóbbiak göndörítését is pontosan teljesítem.

Hivatkozva 15 évi több helybeli első rendű tiszteletben ugy a külföldön is különösen a vegyészeti ruha tisztítás terén Rittersheim A. és Felbinger G. gyáraikban szerzett tapasztalataimra bátran kifejezem, hogy a legnagyobb igényeket is kielégíthetem.

Becsés pártfogását kérve vagyok,

teljes tisztelettel

Materny Károly.

Kiadó föld.

A tóczós-kertben, a hatvan-utca felőli első járásban, 7 hold dinnye és egyéb kerti-veteményekre alkalmas föld, rajta lévő 3 pajtával együtt, egészben vagy részletekben, kiadó.

Ugyanott egy hold 1196 ööl szőlő is akar bérbe, vagy felébe kiadó.

Ertekezhetni Széchényi-utca 1800. számú háznál-

ad 1791 sz.

1892.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága az 1892. évi febr. hó 15-én kelt 10-ik számú határozatával a tiszta-füred-ujfehértói törvényhatósági közut. H. Bőszörmény város belterületén átvonuló szakaszán, az „Ujvárosi“ utcában szükséges földmunka helyreállítását engedélyezte.

A fentemlített 2178 frt 64 krral költgelt munkálat fogantatásának biztosítása céljából, 1892. évi márczius hó 23-ik napjának d: e: 10 órájára Hajdúvármegye alispánjának hivatali helyiségében tartandó zártajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtokat felhívom, hogy a fennebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bánatpénzzel ellátott zártajánlataikat, a kitűzött nap d. e. 10 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a Hajdúvármegyei magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben 1892. márcz. hó 7-én

Rázsó Gyula.

alispán.

Hatvan-utca elején levő
czukrászda bolthelyiség
4 szoba, konyha, 2 pincze, padlás és jégveremmel együtt,
május hó 1-től kiadó.

Ertekezhetni a háztulajdonossal.

KÖVÉRSÉG

s a belső szervek elhájásodása, kisérve lélekzési nehézség, vértolulás, szivgyengeség által, legjobban leküzdhető minden külön diéta nélkül a

REDUCTIO-LABDACSKOK

használata által. Dr. Schindler-Barnay cs. tan. Marienbadi fürdőorvos rendelménye szerint készítve Marienbadban a „SAS“ gyógyszer-tárban. Kapható DEBRECZENBEN: Dr. Rothschnek V. Emil és Mihalovics István urak gyógyszer-tárában.